

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Unsko-sanski kanton
Općina Velika Kladuša
JU CENTAR ZA SOCIJALNI RAD
VELIKA KLADUŠA



Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
Una-Sana canton
Municipality of Velika Kladuša
CENTER FOR SOCIAL WORK
VELIKA KLADUSA

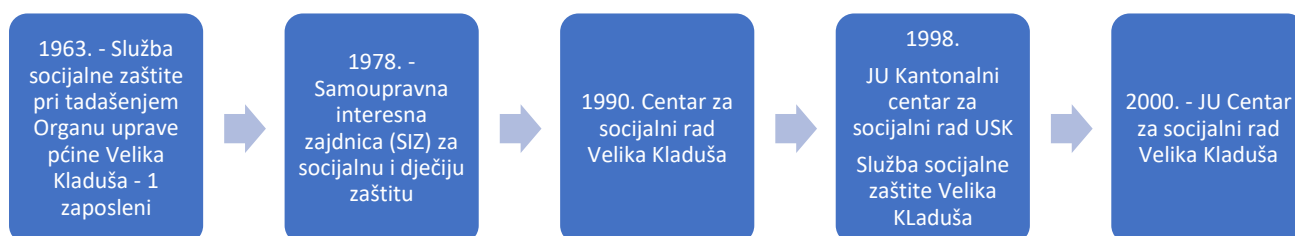
***IZVJEŠTAJ O RADU
JU CENTAR ZA SOCIJALNI RAD VELIKA KLADUŠA ZA 2020.
GODINU SA IZVJEŠTAJEM O RADU UPRAVNOG ODBORA***

Velika Kladuša, april 2021. godine

*Adresa: Cazinska br. 3, 77230 Velika Kladuša
Tel.: 037 775 065 fax.: 037 770 505, www.czsr-velikakladusa.ba, e-mail: info@czsr-velikakladusa.ba*

I UVODNE ODREDBE

JU Centar za socijalni rad Velika Kladuša je osnovana Odlukom Općinskog vijeća Općine Velika Kladuša br. 01-05-171/2000 od 15.12.2000. godine, a u skladu sa odredbama Uredbe sa zakonskom snagom o ustanovama („Službeni glasnik BiH“, br. 6/92, 8/93 i 13/94). Ustanova djeluje na teritorijalnom području Općine Velika Kladuša čija teritorija je podijeljena na 14 mjesnih zajednica. Općina Velika Kladuša se prostire na 331,55 m² površine i prema preliminarnim rezultatima popisa stanovništva iz 2013. godine broji 44.770 stanovnika.



Grafikon br. 1 (Historijat JU Centar za socijalni rad Velika Kladuša)

<i>Naziv ustanove</i>	<i>JU Centar za socijalni rad Velika Kladuša</i>
<i>Sjedište</i>	<i>Ul. Cazinska br. 3, 77.230 Velika Kladuša</i>
<i>Telefon/fax</i>	<i>037/ 770-409, 037/775-065, 037/ 775-067, Fax: 037/770-505</i>
<i>e-mail adresa</i>	info@czsr-velikakladusa.ba
<i>Identifikacijski broj</i>	<i>4263200890006</i>
<i>Direktor Ustanove /vršilac dužnosti direktora</i>	<i>Veljačić Emira, dipl. mng. u soc. politici i soc. zaštiti</i>
<i>Upravni odbor /privremeni upravni odbor</i>	<i>Beha Šaćir, predsjednik, ispred Osnivača</i> <i>Murtić Elmin, član, ispred Osnivača</i> <i>Nermina Šemić, član, iz reda zaposlenih</i>
<i>Ukupan broj zaposlenih na dan 31.12.2020. godine</i>	<i>13 zaposlenih</i>

Tabela br. 1 (Osnovni podaci o Ustanovi)

Djelokrug rada Ustanove je definisan zakonskim i podzakonskim aktima i obuhvata:

- otkrivanje uzroka nastajanja stanja socijalne potrebe,
- vrši analizu socijalnih problema, otkriva uzroke njihovog nastajanja, predlaže nadležnim organima poduzimanje mjera za njihovo rješavanje i uklanjanje i donošenje normativnih akata,
- organiziranje i provođenje oblika socijalne i dječije zaštite,
- neposredno pružanje usluga stručnog socijalnog rada, pojedincima i porodicama i grupama građana,
- rješavanje u prvom stepenu zahtjeva za ostvarivanje prava u okviru nadležnosti,
- obavlja poslove u oblasti zaštite civilnih žrtava rata,
- obavlja poslove u oblasti porodične zaštite, zaštite odgojno zanemarene djece, sudjeluje u izvršavanju odgojnih mjera i mjera zaštitnog nadzora izrečenih maloljetnim izvršiteljima krivičnih djela,
- obavlja stručne poslove u oblasti starateljstva, zbrinjavanja i smještaja osoba u Ustanove socijalne zaštite ili u porodice,
- obavlja poslove maloljetničke delinkvencije i drugih oblika asocijalnih ponašanja,
- obavlja socio - preventivni rad u oblasti porodične zaštite,
- saraduje sa drugim pravnim osobama, udruženjima građana, pravosudnim i drugim organima radi unaprijeđivanja kvalitete socijalnog rada i socijalne zaštite, uključujući i stručne saradnike,

- saraduje sa odgovarajućim faktorima u pripremanju programa razvoja socijalne zaštite i poduzimanju socijalnih akcija,
- obavlja poslove vezane za razvrstavanje (kategorizaciju) lica ometenih u psihofizičkom razvoju,
- formira komisiju i koordinira rad stručnih tijela, povremenog ili privremenog karaktera,
- vodi službene evidencije i prikuplja dokumentaciju o korisnicima socijalne zaštite, o primjenjenim oblicima socijalne zaštite i utrošenim materijalnim sredstvima i izrađuje i podnosi izvještaj nadležnom organu,
- obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom i podzakonskim propisima.

Rad u uslovima pandemije izazvane virusom COVID 19 neminovno je obilježio izvještajni period i isti učinio specifičnim. Ograničenja usljed mjera koje su na nivou države Bosne i Hercegovine, Federacije BiH i Unsko-sanskog kantona donesene u cilju spriječavanja širenja pandemije, odrazila su se na cjelokupan rad u oblasti socijalne i porodične zaštite, kao i zaštite civilnih žrtava rata, što će izvještaj prikazati.

Obavljanje poslova Centra iz registrovane djelatnosti određeno je pravnim okvirom, kako u materijalnom tako i procesnom smislu. U materijalnom smislu Centar primjenjuje veliki broj propisa, od kojih izdvajamo sljedeće:

- Zakon o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom F BiH ("Službene novine F BiH", broj: 36/99, 54/04, 39/06, 14/09, 45/16 i 40/18),
- Zakonom o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodica sa djecom Unsko sanskog kantona ("Službeni glasnik USK", br. 5/00, 7/01, 11/14, 23/18 i 11/20), pored navedenog Zakona iz oblasti socijalne zaštite tu su još i Odluku o visini novčanih iznosa koje se isplaćuju po Zakonu o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom br. 09-35-7430-1 od 06.07.2017.godine, Pravilnik o načinu obračuna, isplate i postupku ostvarivanja prava na naknadu umjesto plaće ženi-majci, odnosno drugom licu u radnom odnosu za vrijeme odsustvovanja sa posla radi trudnoće, porođaja i njege djeteta („Službeni glasnik USK“, br. 7/16) te Instrukcija o bližim uvjetima i načinu ostvarivanja prava na dječiji dodatak br. 09-31-10630-1/20 od 27.08.2020. godine, Odluka o iznosu dječijeg dodatka u USK u 2020. godini br. 03-017-2016/2020 od 19.08.2020. godine i Pojašnjenja br. 09-31-10630-3/20 od 28.09.2020. godine;
- Porodični zakon F BiH („Službene novine F BiH“, br. 35/05, 41/05 i 31/14);
- Zakon o hraniteljstvu („Službene novine F BiH“, br. 19/17);
- Zakon o zaštiti od nasilja u porodici („Službene novine F BiH“, br. 28/13),
- Krivični zakon F BiH („Službene novine F BiH“, br. 36/03, 37/03, 21/04, 69/04, 18/05, 42/10, 42/11, 59/14, 76/14 i 46/16),
- Zakon o zaštiti lica sa duševnim smetnjama („Službene novine F BiH“, br. 37/01 i 40/02),
- Zakon o ličnom imenu F BiH („Službene novine F BiH“, br. 7/12),
- Zakon o matičnim knjigama F BiH (Službene novine F BiH“, br. 37/12 i 80/14),
- Uputstvo o načinu vođenja matičnih knjiga F BiH („Službene novine F BiH“, br. 51/13 i br. 6/15),
- Zakon o arhivskoj građi F BiH („Službene novina F BiH“, br. 45/02),
- Zakon o radu F BiH („Službene novine F BiH“, br. 26/16)
- Zakon o zdravstvenom osiguranju F BiH („Službene novine F BiH“, br. 30/97, 7/02, 70/08 i 48/11),
- Zakon o zdravstvenoj zaštiti F BiH („Službene novine F BiH“, br. 41/10),
- Odluka Vlade Unsko sanskog kantona o utvrđivanju prava na zdravstveno osiguranje br. 03-017-1804/05 od 29.06.2005.godine i Odluka o izmjenama i dopunama ove Odluke br. 03-017-1217/2016 od 11.02.2016. godine,
- Instrukcije o primjeni odluke Vlade Unsko sanskog kantona br. 03-017-1804/05 od 11.10.2005.godine i brojni drugi propisi.

U procesnom smislu Centar primjenjuje Zakon o upravnom postupku („Službene novine F BiH“, br. 2/98 i 48/99), a u okviru svog djelovanja primjenjuje i odredbe Zakona o krivičnom postupku F BiH („Službene novine F BiH“, br. 03/03, 32/03, 36/03, 26/04, 63/04, 13/05, 48/05, 46/06, 76/06, 29/07, 32/07, 53/07, 76/07, 15/08, 58/08, 12/09, 16/09, 93/09, 72/13 i 59/14), Zakona o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku („Službene novine F BiH“, br. 7/14) i Zakona o vanparničnom postupku F BiH („Službene novine F BiH“, br. 2/98, 39/04 i 73/05).

II LJUDSKI I OSTALI RESURSI

Kadrovska zastupljenost u toku 2020. godine u odnosu na predviđeni broj zaposlenih data je u tabelarnom prikazu.

Red. br.	NAZIV RADNOG MJESTA	Pravilnikom o radu predviđeni broj izvršilaca	Broj zaposlenih sa 31.12.2020. godine
1.	DIREKTOR	1	1
2.	STRUČNI SARADNIK ZA PRAVNE POSLOVE	2	2
3.	STRUČNI SARADNIK ZA PORODICU I PORODIČNE ODNOSI I POSLOVE SMJEŠTAJA U USTANOVE SOCIJALNE ZAŠTITE	1	1
4.	STRUČNI SARADNIK ZA POSLOVE ZAŠTITE OSOBA SA INVALIDITETOM I SMJEŠTAJ U DRUGU PORODICU	1	1
5.	STRUČNI SARADNIK ZA POSLOVE RADA SA ODGOJNO ZAPUŠTENOM DJECOM I MALOLJETNICIMA I KATEGORIZACIJU DJECE	1	-
6.	STRUČNI SARADNIK ZA POSLOVE PRIZNAVANJA PRAVA NA STALNU NOVČANU POMOĆ JEDNOKRATNU NOVČANU POMOĆ I DRUGE MATERIJALNE I NEMATERIJALNE POMOĆI	1	1
7.	STRUČNI SARADNIK ZA STARATELJSTVO MALOLJETNIH I PUNOLJETNIH LICA I IZDRŽAVANJE	1	-
8.	STRUČNI SARADNIK - PSIHOLOG	1	1
9.	STRUČNI SARADNIK ZA POSLOVE RAČUNOVODSTVA I FINANSIJA	1	1
10.	STRUČNI SARADNIK ZA INFORMATIČKO-TEHNIČKE POSLOVE	1	-
11.	REFERENT ZA ADMINISTRATIVNO-PRAVNE POSLOVE	1	1
12.	REFERENT ZA POSLOVE BLAGAJNE	1	1
13.	REFERENT ZA POSLOVE ARHIVE I RECEPCIJE	1	1
14.	VOZAČ-DOMAR	1	1
15.	ČISTAČ -KURIR	1	1
UKUPNO:		16	13

Tabela br. 2 (Kadrovska struktura)

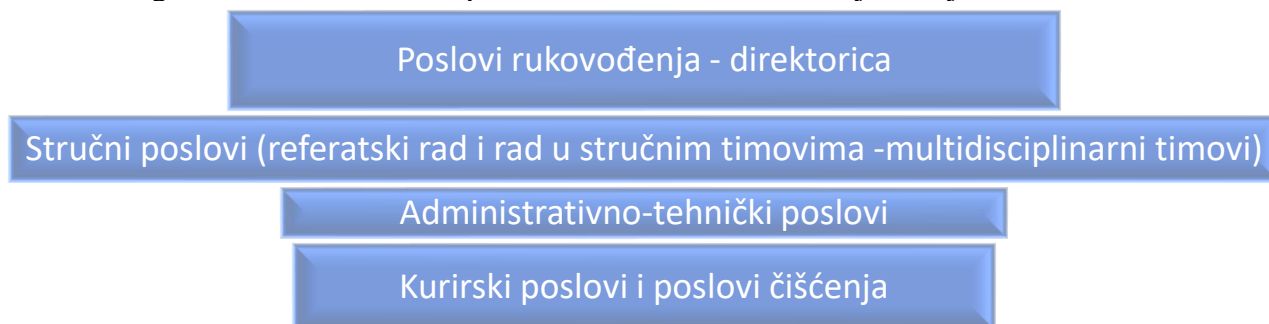
U cilju unaprijeđenja rada Ustanove i u skladu s finansijskim i drugim mogućnostima zaposleni su se i u toku 2020. godine stručno usavršavali i educirali prisustvom sljedećim edukacijama, seminarima i webinarima:

- Webinar „Pravni režim nekretnina u procesu transformacije u BiH“ (REC d.o.o. Sarajevo);
- Online obuka službenika za javne nabavke (Agencija za javne nabavke BiH);
- Transnacionalni zdravstveni trening za trenere po projektu – THTP, Medica Zenica;
- Edukacija za profesionalce – Prvi kontakt i senzibiliran pristup usmjeren na žrtve seksualnog zlostavljanja i silovanja u ratu, Federalno ministarstvo rada i socijalne politike i IOM;
- Seminar "Jačanje kapaciteta za identifikaciju i pružanje pomoći profesionalaca koji prvi dolaze u kontakt sa potencijalnim i žrtvama trgovine, izbjeglicama, tražiocima azila, maloljetnicima bez

pratnje i drugim licima pod rizikom u okviru povećanja migracijskih tokova u BiH" Seminar u organizaciji MFS-EMMAUS;

- Supervizija u organizaciji Udruženja socijalnih radnika USK;
- ONLINE Seminar "Jačanje kapaciteta centara za socijalni rad USK" u organizaciji Udruženja socijalnih radnika USK;
- ONLINE Obuka profesionalaca iz oblasti porodične i socijalne zaštite "Najbolji interes djeteta u oblasti porodične i socijalne zaštite" u organizaciji udruženja "Naša djeca" Sarajevo;
- Seminar „Pripremne radnje za godišnji obračun“ (FEB d.d. Sarajevo);
- Webinar „Polugodišnji obračun za 2020. godinu. Porez po odbitku, analiza finansijskih izvještaja, izvještavanje i poslovanje kod budžetskih korisnika“ (FEB d.d. Sarajevo);
- Webinar „Nova zakonska rješenja, predbilansne radnje za godišnji obračun, obaveze i odgovornosti računovođa sa implementacijom propisa o spriječavanju pranja novca, međunarodni principi i mehanizmi korporativnog upravljanja, međunarodni standardi“ (REC d.o.o. Sarajevo);
- Webinar „Pripremne radnje za godišnji obračun, porezne prijave izmjene pravilnika o porezu na dobit i pravilnika o podnošenju poreznih prijava“ (FEB d.d. Sarajevo).

U organizacionom smislu se poslovi u Ustanovi se izvršavaju na sljedeći način:



Grafikon br. 2 (Organizacija poslova u Ustanovi)

Zgrada u kojoj je sjedište Centra, sagrađena krajem 60-ih godina XX stoljeća. Centar raspolaže sa 9 kancelarija, prostorijom u kojoj se nalazi čajna kuhinja, dvije manje ostave i 2 WC-a.

Veliki problem predstavlja prostor arhive koji je ujedno i prostorija u prizemlju predviđena za garažu i u istoj se nalazi i peć za grijanje te odvodne i dovodne cijevi za vodu i odvodne kanalizacione cijevi. Ova prostorija, pored navedenog ima puno vlage i nikako se ne bi smjela koristiti kao arhivski prostor.

Prilaz prostorijama Centra nije omogućen licima s invaliditetom, a veliki broj korisnika je upravo iz ove kategorije.

Opremljenost tehničkom opremom je na zadovoljavajućem nivou, koja je nabavljena iz sredstava Centra planiranih za kancelarijsku opremu i povremenim donacijama Federalnog ministarstva rada i socijalne politike Sarajevo i međunarodnih organizacija sa kojim Centar saraduje.

Jednu prostoriju u prizemlju zgrade Centra koristi JU Socijalno-pedagoška životna zajednica Bihać Rukovodilac za područje Općine Velika Kladuša i korištenje istih je neophodno radi uspješne saradnje i smještaja šticećenika našeg Centra, za koji ovoj ustanovi naš Centar ne plaća troškove.

Za potrebe terenskog rada Centar raspolaže jednim automobilom marke Fiat 500L, doniranim 2016. godine našem Centru od strane delegacije EU u Bosni i Hercegovini.

I dalje je u Ustanovi prioritetno rješavanje pristupa licima s invaliditetom u službene prostorije Centra, rješavanje drenaže oko zgrade, utopljanje zgrade zbog uštede električne energije, jer se zgrada u zimskom periodu zagrijava na struju, takođe je neohodno zamijeniti elektroinstalacije koje su stare 50 godina.

III RAD CENTRA U 2020. GODINI

Rad JU Centar za socijalni rad Velika Kladuša je u toku 2020. godine obilježen je uslovima nastalim uslijed pandemije Covid 19. U vremenskom periodu od 18.03.2020. godine do 31.05.2020. godine rad u Ustanovi je organizovan u vremenu od 8.30 do 13.00 sati. Rješavanje u predmetima iz nadležnosti Ustanove se odvijalo u skladu s postojećom situacijom, a blagovremeno rješavanje zahtjeva je ovisilo u toku cijele godine o organizaciji rada drugih organa i ustanova s kojim naša Ustanova saraduje, kao i mogućnosti aktivnog učešća samih stranaka u postupku, a imajući u vidu da su naši građani koji borave van granica Bosne i Hercegovine bili onemogućeni u slobodnom kretanju uslijed postojeće situacije.

Rezultati rada Ustanove ipak nisu izostali. U pogledu materijalnih pomoći je u vremenskom periodu od 01.01.2020. godine do 31.12.2020. godine isplaćeno za sva prava ukupno **4.622.993,08 KM**. Kašnjenja isplata iz Budžeta Unsko-sanskog kantona su se nastavila i u 2020. godini. Ova dugovanja su sa 31.12.2020. godine iznosila ukupno **809.750,25 KM**.

<i>Red. br.</i>	<i>Kategorije korisnika po pravima</i>	<i>Broj lica na evidenciji na dan 31.12.2020. godine</i>
1.	Stalna novčana pomoć	48
2.	Novčana naknada za pomoć i njegu od strane drugog lica	5
3.	Privremena/izuzetna novčana pomoć	2
4.	Jednokratna novčana pomoć	341
5.	Subvencije troškova dženaze/sahrane	7
6.	Osposobljavanje za život i rad	4
7.	Lica sa invaliditetom	644
8.	Smještaj punoljetnih lica u ustanovu socijalne zaštite	16
9.	Smještaj maloljetnih lica u ustanovu socijalne zaštite	19
10.	Hraniteljstvo	5
11.	Civilne žrtve rata	588
12.	Starateljstvo nad maloljetnim i punoljetnim licima	124
13.	Posredovanje između bračnih partnera prije pokretanja postupka za razvod braka	55
14.	Usvojenje	0
15.	Novčana pomoć za vrijeme porođaja ženi-majci koja nije u radnom odnosu	147
16.	Dječiji dodatak	373
17.	Naknada umjesto plaće ženi-majci, odnosno drugom licu u radnom odnosu za vrijeme odsustvovanja sa posla radi njege djeteta	50
18.	Naknada za treće i svako naredno živorođeno dijete	65
19.	Zdravstveno osiguranje	1.752
20.	Lica ometana u psihi-fizičkom radu - kategorizacija djece i omladine	46
21.	Određivanje ličnog imena	10
22.	Ostvarivanje alimentacionih zahtjeva BiH državljana prema inostranstvu	1
23.	Nasilje u porodici	55
24.	Djeca i maloljetnici u krivičnom postupku	4
	UKUPNO:	<u>4.361</u>

Tabela br. 3 (Broj korisnika po pravima u 2020. godini)

Tabelarnim prikazom dati su pojedinačni podaci o podnesenim zahtjevima u 2020. godini:

<i>Knjiga evidencije</i>	<i>Broj akata/ predmeta</i>
<i>Djelovodnik predmeta</i>	<i>1.595</i>
<i>Upisnik prvostepenih predmeta UP1</i>	<i>1.912</i>
<i>Upisnik drugostepenih predmeta UP2</i>	<i>3</i>
<i>Upisnik za povjerljivu i strogo povjerljivu poštu</i>	<i>11</i>
<i>Putni nalozi za službena putovanja</i>	<i>49</i>
<i>Evidencija službenih glasila</i>	<i>109</i>
<i>Knjiga za dostavu pismena putem pošte</i>	<i>1.158</i>
<i>Knjiga primljenih faktura</i>	<i>286</i>
UKUPNO	5.123

Tabela br. 4 (Evidentirani predmeti u 2020. godini)

IV SOCIJALNA ZAŠTITA

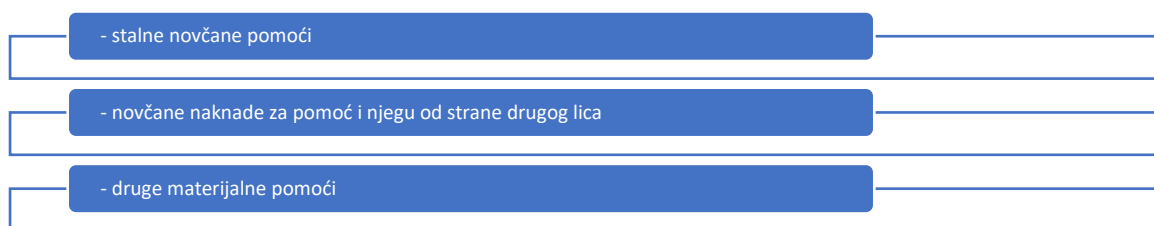
Institut socijalne zaštite podrazumijeva kompleksan skup aktivnosti u cilju pružanja pomoći najugroženijim kategorijama naših građana. Procedura do ostvarenja Zakonom o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom Federacije BiH i Zakonom o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom USK utvrđenih prava pretpostavlja gotovo uvijek multidisciplinarni pristup svakom slučaju pojedinačno te pružanje pravnih savjeta, utvrđivanje socijalno ekonomske i porodične situacije svakog potencijalnog korisnika, kao i specifičan psihološki pristup svakom pojedincu.

Prava iz oblasti socijalne zaštite koja građani ostvaruju su: novčana i druga materijalna pomoć, kućna njega i pomoć u kući, osposobljavanje za život i rad, smještaj u ustanove socijalne zaštite, usluge socijalnog i drugog stručnog rada, kućna njega i pomoć u kući i prava osoba s invaliditetom.

Federalni i kantonalni zakon ostavljaju mogućnost utvrđivanja i drugih oblika socijalne zaštite. Od navedenih parava Centar priznaje: novčana i druga materijalna pomoć, smještaj u ustanove socijalne zaštite i prava osoba s invaliditetom.

1. Novčana i druga materijalna pomoć

Novčana i druga materijalna pomoć sastoji se od:



Grafikon br. 3 (Novčana i druga materijalna pomoć)

1.1. Stalna novčana pomoć

Značajnu ulogu u radu JU Centar za socijalni rad zauzima zaštita starih i iznemoglih lica, lica bez porodičnog staranja, kao i drugih lica koja su u stanju socijalne potrebe, a nemaju vlastitih prihoda niti drugih sredstava za osnovne životne potrebe, te im je neophodno regulisati stalnu novčanu pomoć. Zakonom o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom regulisana su osnovna prava iz socijalne zaštite, uslovi za ostvarivanja pojedinih prava, postupci, finansiranje, nadzor nad provođenjem zakona i konačno novčani iznosi i druga davanja određenim građanima koji se nalaze u stanju socijalne potrebe.

Korisnici ovog vida pomoći su materijalno neobezbjedena i za rad nesposobna lica, te lica kojima je zbog posebnih okolnosti potrebna socijalna zaštita. Ovim licima pored novčane pomoći pokušava se pomoći i na druge načine kako bi prebrodili i prevazišli teške životne i socijalne probleme u kojima se nalaze.

Iako je mnogo veći broj ljudi u Velikoj Kladaši koji teško preživljavaju mjesec, samo oni najugroženiji u društvu imaju pravo na socijalnu pomoć.

Zakonom utvrđeni uslovi za sticanje prava na stalnu novčanu pomoć su slijedeći:

- da je lice nesposobno za rad o čemu se dostavlja Nalaz Instituta za procjenu radne sposobnosti (za osobe mlađe od 65 godina)
- da su usljed godina starosti nesposobni za rad (65+)
- da nemaju dovoljno prihoda za izdržavanje
- da nemaju članova porodice koji su prema Porodičnom zakonu obavezni da ih izdržavaju, a ako ih imaju da nemaju mogućnosti za izdržavanje
- da nisu sklopili ugovore o doživotnom izdržavanju dajući svoju imovinu
- da ne posjeduju motorno vozilo i druge bitne okolnosti.

Pored navedenih uslova ispituju se i druge činjenice koje bi potvrdile da se lice zaista nalazi u stanju socijalne potrebe, na način da socijalni radnik ide na teren kako bi izradio socijalnu anamnezu za porodicu podnosioca zahtjeva.

Stalna novčana pomoć je svakako nedovoljna za osnovne potrebe korisnika, koji su nesposobni za privređivanje usljed starosti ili nesposobnosti za samostalan rad i privređivanje.

Ovakvo zdravstveno stanje korisnika kao i starosna dob zahtjeva česte ljekarske preglede, medicinsku i drugu zaštitu, što iziskuje veće materijalne troškove. Stambeni položaj korisnika stalne novčane pomoći je također izrazito loš. Korisnici uglavnom žive u dotrajalim porodičnim kućama, građenim od primitivnog materijala, gdje je često popravak nemoguć. Određen broj korisnika nema u kući vodu i struju, što je dodatni problem ove kategorije građana.

Vidno je da je došlo da smanjenja broja korisnika ovog prava što je uslijedilo primjenom Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti CŽR i porodice sa djecom. Pomenutim Zakonom su decidno određene obaveze iz Porodičnog zakona u kom slučaju su djeca obavezna pomagati svoje roditelje oko izdržavanja ukoliko imaju prihod po čl.porodice veći od 20% prosječne plaće kantona. Određen je i imovinski cenzus (prihod po članu domaćinstva ne smije prelaziti 10% od prosječne plaće kantona), što je kod određenih korisnika bila smetnja za dalje korištenje prava na novčanu pomoć. Jedan broj korisnika je obuhvaćen drugim oblikom socijalne zaštite (smještaj u dom, ostvarili pravo kao neratni invalidi) gdje je takođe prestalo pravo na stalnu novčanu pomoć, jedan broj korisnika je preminuo. Obzirom da se prilikom rješavanja zahtjeva utvrđuju pored ostalih uslova materijalne prilike, iznos novčane pomoći se takođe utvrđuje na osnovu prosječne plaće Kantona, tako da se stalna novčana pomoć blago povećava, ovisno o navedenoj činjenici.

Pored starih lica bez porodičnog staranja, kod ovakvog vida pomoći sa zahtjevima prednjače supruge sa mldb. djecom od lica koja se nalaze na izdržavanju zatvorske kazne.

U 2020. godini cijeli svijet je pogođen pandemijom COVID 19, pa tako i naša Općina, a posebno su pogođene socijalno ugrožene porodice. Naša ustanova je u saradnji sa Službom za civilnu zaštitu Općine Velika Kladaša i Crvenog križa USK pomagala socijalno ugroženim porodicama, u vidu paketa sa osnovnim životnim namirnicama i higijenskim sredstvima, a pored toga korisnici stalne novčane pomoći su pomognuti i u novčanim sredstvima u vidu jednokratne novčane pomoći.

U 2020. godini podneseno je 7 zahtjeva za priznavanje prava na stalnu novčanu pomoć, uvaženo je 4 zahtjeva, te je strankama nakon provedenog upravnog postupka priznat ovaj oblik socijalne zaštite, dok su 3 zahtjeva odbijena, jer podnosioci nisu ispunjavali potrebne uvjete za ostvarivanje prava na stalnu novčanu pomoć.

U protekloj godini je urađeno 6 rješenja o obustavi stalne novčane pomoći, zbog smrti ili promjena okolnosti u domaćinstvu koje su dovele do prestanka istog prava iz razloga što su stranke ostvarile

određena primanja koja utiču na iznos stalne novčane pomoći. Zaključno sa 31.12.2020. godine broj korisnika koji prima stalnu novčanu pomoć je 48.

Troškovi za subvencioniranje dženaze isplaćeni su porodicama troje preminulih korisnika socijalne pomoći u toku 2020. godine.



Grafikon br. 4 (Osnovi za stalnu novčanu pomoć)

Pregled korisnika stalne novčane pomoći po mjesnim zajednicama:



Grafikon br. 5 (Broj korisnika stalne novčane pomoći po mjesnim zajednicama)

1.2. Novčana naknada za pomoć i njegu od strane drugog lica

Pravo na novčanu naknadu za pomoć i njegu od strane drugog lica ostvaruju stara i nemoćna lica, pod uvjetom da im je zbog trajnih promjena u zdravstvenom stanju, prijeko potrebna pomoć i njega od strane drugog lica za zadovoljenje njihovih osnovnih životnih potreba i da nemaju članove porodice niti srodnike koji su po zakonu obavezni da ih izdržavaju, ili ako ih imaju, da ta lica nisu u mogućnosti da izvršavaju obavezu izdržavanja. Ovo pravo je egzistiralo kao posebno pravo po kantonalnom zakonu do polovine 2015. kada je riješen „sukob nadležnosti“ i ovo pravo „prebačeno“ na federalni nivo u okviru seta prava osoba s invaliditetom. Pravo po kantonalnom zakonu su nastavili ostvarivati korisnici koji su isto ostvarivali do 2015. godine. Korisnika ovog prava po kantonalnom zakonu je sa 31.12.2020. godine bilo ukupno **5**.

1.3. Druge materijalne pomoći

U druge materijalne pomoći ubrajamo: privremena/izuzetna pomoć, jednokratna pomoć, pomoći za subvencioniranje ili sufinansiranje troškova dženaze/sahrane. Ovi vidovi pomoći se finansiraju iz budžeta Općine Velika Kladuša, odnosno jednim dijelom iz budžeta Unsko-sanskog kantona.

U februaru 2020. godine Općinsko vijeće Općine Velika Kladuša je na prijedlog Upravnog odbora JU Centar za socijalni rad Velika Kladuša razmatralo i usvojilo Odluku o izmjenama i dopunama Odluke o visini privremenih, jednokratnih i drugih novčanih pomoći. Izmjenama i dopunama su u važeću Odluku uvrštene pored jednokratnih novčanih pomoći i naturalno davanje pod kojim se smatra pomoć u osnovnim životnim namirnicama, a dodjeljuje se korisniku kad postoji bojazan da bi se novčana sredstva nenamjenski utrošila u visini jednokratne novčane pomoći, zatim proširenje postojeće odredbe koja se odnosi na finansiranje/sufinansiranje troškova dženaze/sahrane u smislu da se ovo davanje može odobriti pored lica koja su za života koristila pravo na stalnu novčanu pomoć i na druga lica u stanju socijalne potrebe.

U postojeću Odluku uvršten je kao oblik pomoći i pomoć porodicama kod kojih postoji rizik od izdvajanja djece iz biološke porodice uslijed ekonomske situacije u kojoj se porodica nalazi. Razlog za uvrštavanje ovog oblika pomoći u odluku proizlazi prvenstveno iz potrebe zaštite djece i zadržavanja u biološkoj porodici. Visina ove pomoći je utvrđena u iznosu do 35% od prosječne plate isplaćene u prosječne isplaćene plaće u Federaciji Bosne i Hercegovine, a u trajanju koliko procijeni JU „Centar za socijalni rad“ Velika Kladuša, odnosno dok se ne otkloni postojeći rizik.

1.3.1. Privremena/izuzetna novčana pomoć

Privremena/izuzetna novčana pomoć se dodjeljuje osobi koja se nađe u stanju izuzetne socijalne potrebe (potreba koja se ne može zadovoljiti jednokratnom novčanom pomoći). Ovaj vid pomoći se isplaćuje iz Budžeta Općine Velika Kladuša, a u 2020. godini su isplaćene 2 izuzetne pomoći u svrhu liječenja.

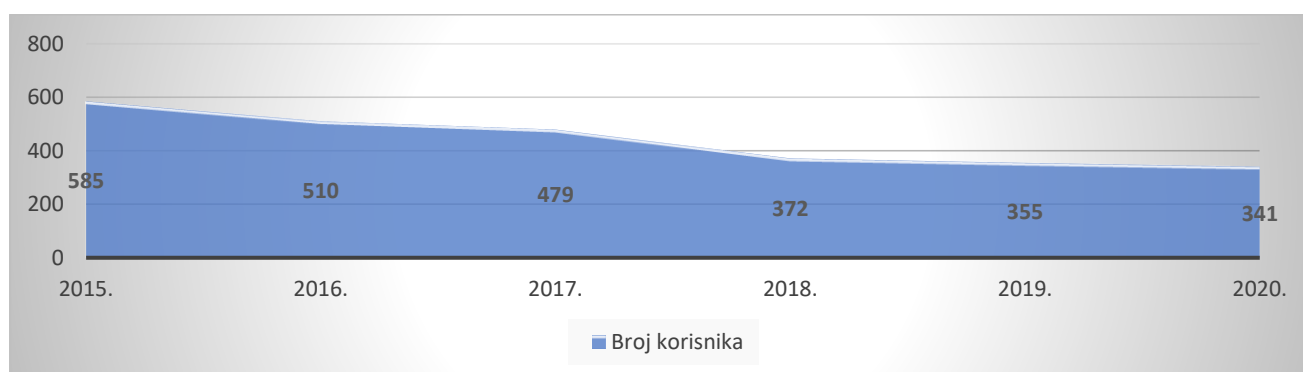
1.3.2. Jednokratna novčana pomoć

Jednokratna materijalna pomoć isplaćuje se licu koje se nađe u stanju socijalne potrebe zbog pretrpljene prisilne migracije, repatrijacije, elementarne nepogode, smrti jednog ili više članova porodice, troškova medicinskog vještačenja, povratka sa liječenja ili otpuštanja sa izdržavanja kazne zatvora, a koja se može ublažiti ili otkloniti jednokratnom novčanom pomoći. Jednokratna novčana pomoć iznosi najviše 35 % od prosječne plaće isplaćene u Federaciji Bosne i Hercegovine. Pravo na jednokratnu novčanu pomoć može ostvariti isti korisnik najviše tri puta u toku kalendarske godine.

Tokom 2020 godine podnešen je 341 zahtjev za priznavanje prava na jednokratnu pomoć i svi zahtjevi rješeni su pozitivno.

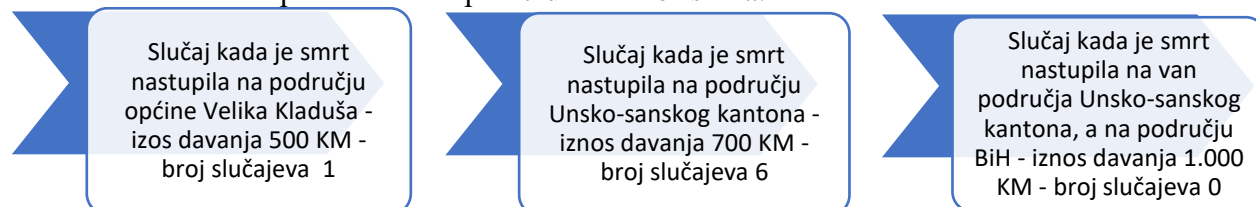
Napominjemo da se veliki broj zahtjeva ponavlja iz predhodnih godina gdje nije došlo do poboljšanja materijalnih uslova. Čak što više populacija je sve starija i nema redovna ili nikakva primanja.

U 2020. godini isplaćeno je 47.000 KM za jednokratne novčane pomoći, od čega je 7.000 KM isplaćeno za medicinska vještačenja.



1.3.3. Subvencioniranje troškova dženaze/sahrane

Odlukom Općinskog vijeća Općine Velika Kladuša o visini privremenih, jednokratnih i drugih novčanih pomoći utvrđeno je, između ostalog, pravo na subvencioniranje troškova dženaze/sahrane korisnicima prava na stalnu novčanu pomoć JU „Centar za socijalni rad“ Velika Kladuša. Troškovi dženaze/sahrane su isplaćeni za ukupno 7 umrlih korisnika.



Grafikon br. 7 (Subvencioniranje troškova dženaze/sahrane)

2. Kućna njega i pomoć u kući

Pravo na kućnu njegu i pomoć u kući, iako je regulisano odredbama federalnog i kantonalnog zakona, na području Unsko-sanskog kantona nije nikad zaživjelo niti priznavano korisnicima.

3. Osposobljavanje za život i rad

Dijete ometeno u fizičkom ili psihičkom razvoju ima mogućnost da ostvari pravo na osposobljavanje za život i rad. Radi se djeci sa određenim psihofizičkim poteškoćama do navršениh 15 godina života. Ovo pravo podrazumjeva osnovno obrazovanje i odgoj u odgovarajućim ustanovama za osnovno obrazovanje. Postoji izuzetak koji dozvoljava da se dijete obrazuje u specijaliziranoj obrazovnoj ustanovi do navršениh 18 godina života, ako zbog određenih poteškoća u psihofizičkom razvoju nije završeno obrazovanje u predviđenom roku. Lica koja se radi osposobljavanja za život i rad upućuju izvan mjesta prebivališta imaju pravo na pokriće troškova smještaja, prehrane i prijevoza, ako im to njihova porodica ne može osigurati.

Korisnici ovog prava se finansiraju iz kantonalnog budžeta, a zaključno sa 31.12.2020. godine naša Ustanova je imala 4 korisnika ovog prava.

Da bi dijete ostvarilo pravo na specijalno obrazovanje potrebno je pribaviti nalaz i mišljenje Prvostepene komisija za ocjenjivanje sposobnosti, razvrstavanje i evidenciju djece i mladih sa posebnim potrebama USK-a i saglasnost Kantonalnog ministarstva zdravstva, rada i socijalne politike, Bihać. Dakle, postupak osposobljavanja za samostalan život i rad je direktno vezan za dva druga postupka-kategorizacija i pribavljanje odobrenja nadležnog Kantonalnog ministarstva. Postupak se usložnjava iz razloga što na području USK- a ne postoje specijalizirane Ustanove za osposobljavanje za samostalan život i rad.

RED. BR.	NAZIV USTANOVE	MJESTO	BROJ KORISNIKA	
			M	Ž
1.	Centar za slijepu i slabovidnu djecu i omladinu	Sarajevo	0	1
2.	Zavod za specijalno obrazovanje i odgoj djece "Mjedenica"	Sarajevo	1	2
UKUPNO:			1	3
UKUPAN BROJ KORISNIKA SA 31.12.2020.GODINE			4	

Tabela br. 5 (Korisnici osposobljavanja za život i rad)

4. Lica sa invaliditetom

Osobe koje mogu ostvariti pravo kao neratni invalidi su Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom Federacije BiH (Zakon o neratnim invalidima) osobe koje su od strane Instituta za medicinsko vještačenje ocjenjene sa 90% i 100% oštećenja organizma i čiji Nalaz i mišljenje Instituta pravosnažan na dan podnošenja zahtjeva JU Centar za socijalni rad. .

Također ovim izmjenama i dopunama definisana je i visina naknade kako je prikazano u tabeli:

R/br	Grupa po stepenu oštećenja organizma	Stepen invaliditeta	Iznos lične invalidnina u KM
1.	I GRUPA	100%	109,76 KM
2.	II GRUPA	90%	82,32 KM

Tabela br. 6 (Grupe po stepenu oštećenja organizma)

U skladu sa navedenim Zakonom pravo kao lica s invaliditetom ostvarili su :

VRSTA OŠTEĆENJA	MALOLJETNI KORISNICI	PUNOLJETNI KORISNICI
SLIJEPA I SLABOVIDNA LICA	2	42
GLUHA I NAGLUHA LICA	2	14
LICA SA POREMEĆAJIMA U GOVORU I GLASU	4	34
LICA SA TJELESNIM OŠTEĆENJIMA I TRAJNIM SMETNJAMA U FIZIČKOM RAZVOJU	17	236
LICA SA SMETNJAMA U PSIHIČKOM RAZVOJU	20	68
LICA SA KOMBINOVANIM SMETNJAMA	15	190
UKUPNO	60	584

Tabela br. 7 (Korisnici prema vrsti oštećenja organizma)

Osobe sa invaliditetom mogu ostariti pravo na dodatak za njegu i pomoć od strane drugog lica te pravo na ortopedski dodatak.

Dodatak za njegu i pomoć od strane drugog lica je podijeljen u dvije grupe:

I grupa se odnosi na lica s invaliditetom koji nisu u stanju, odnosno nesposobni su da zadovoljavaju osnovne životne potrebe bez pomoći drugog lica i potrebna im je stalna njega i pomoć (274,40 KM)

II grupa se odnosi na civilne invalide koji nisu u stanju, odnosno nesposobni su da zadovoljavaju neke (dakle ne sve) bitne životne potrebe bez pomoć drugog lica (137,20 KM)

Grafikon br. 8 (Dodatak za njegu i pomoć od strane drugog lica)

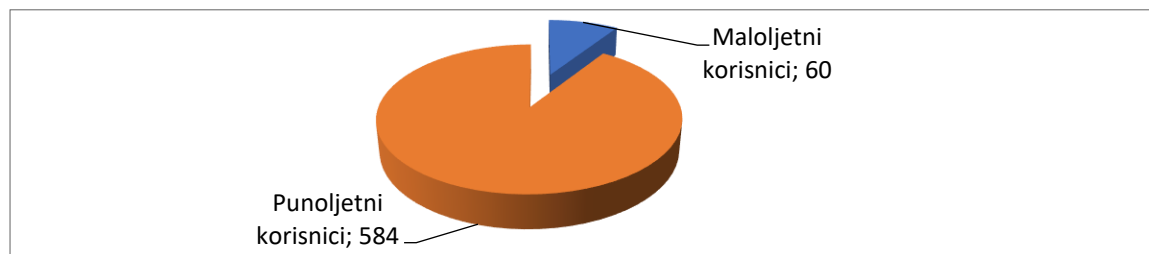
Ukupan broj korisnika dodatka za njegu u pomoć od strane drugog lica iznosi 472.

Pravo na **ortopedski dodatak** imaju ona lica koja su prema nalazu i mišljenju ljekarske komisije ocjenjena da im je potreban i određuje se u mjesečnom iznosu od 7% od osnovice (19,21 KM). Ukupan broj lica koja koriste ortopedski dodatak iznosi 274.

Podnosioc zahtjeva je prilikom podnošenja zahtjeva dužan priložiti Nalaz i mišljenje o stepenu invaliditeta. Za donošenja Nalaza i mišljenja nadležan je Institut za medicinsko vještačenje koji za svoje usluge ima cjenovnik, propisan od strane Vlade F BiH i čiju cijenu usluga plaćaju same stranke. Lica koja se nalaze u stanju socijalne potrebe koja nisu u moćnosti da sama uplate troškove medicinskog vještačenja JU Centar za socijalni rad istima daje novac kako bi uplatili. Licima koja

ostvare invalidnost od 90 i 100% refundirat će se sredstva od strane Kantonalnog ministarstva zdravstva i socijalne politike USK, dok licima sa nižim stepenom invaliditeta novac neće biti vraćen i isti nemaju pravo po ovom Zakonu.

Što se tiče dobne strukture, daleko je veći punoljetnih osoba koji su korisnici invalidnine, dodatka na tuđu njegu i pomoć od strane drugog lica, te ortopedskog dodatka kako je prikazano u sljedećem grafikonu:



Grafikon br. 9 (Prikaz broja korisnika lica sa invaliditetom)

Lica sa invaliditetom (neratni invalidi) se finansiraju u 100% iznosu iz Federalnog budžeta. Za rješavanje problema sa kojima se suočavaju lica sa invaliditetom smatramo da bolja zaštita i unapređenje položaja istih mora značajnim dijelom da se kreira i na lokalnom nivou, uz puno učešće nevladinog sektora i udruženja osoba sa invaliditetom.

Pored toga što imaju ograničene mogućnosti školovanja, lica sa invaliditetom imaju i ograničen pristup javnim objektima i institucijama.

U 2020. godini ukupno 64 lica su podnijela zahtjev za ostvarivanje prava u skladu sa Zakonom te je istim priznato pravo u skladu sa stepenom invaliditeta i pripadanju prava.

U toku 2020. godine urađena je obustava prava za 28 lica (prestanak prava zbog smrti).

Za 2020. godinu isplaćen je novčani iznos od **2,058,717.60 KM**.

Ukupan broj lica koja su ostvarila pravo na zdravstvenu zaštitu kao lica sa invaliditetom iznosi 202.

5. Smještaj punoljetnih lica u ustanovu socijalne zaštite

Punoljetna osoba koje nije u stanju da se sama o sebi brine, a nema srodnike koji su u zakonskoj obavezi da se brinu za njih i nisu u mogućnosti da ih izdržavaju, se smješta u Ustanovu socijalne zaštite.

Za smještaj punoljetnih lica neophodna je saglasnost Kantonalnog ministarstva zdravstva, rada i socijalne politike Bihać. Sam postupak smještaja odrasle osobe se vodi po zahtjevu same osobe koju treba smjestiti, zakonskog staratelja odnosno srodnika (roditelji, brat, sestra, tetka i sl.) ili po službenoj dužnosti ukoliko lice nije sposobno samo tražiti smještaj a nema srodnike koji bi to učinili za njega/nju.

Osnovna dokumentacija za smještaj je:

1. Izvod matične knjige rođenih lica koje se smješta;
2. CIPS prijava o prebivalištu lica koje se smješta;
3. dokaz o primanjima/prihodima koje ostvaruje lice koje se smješta;
4. dokaz o primanjima/prihodima koje ostvaruju roditelji lica koje se smješta;
5. dokaz o primanjima/prihodima koje ostvaruju braća i sestre lica koje se smješta;
6. dokaz o posjedovanju nekretnina za lice koje se smješta, roditelje lica koje se smješta, braću i sestre lica koje se smješta i djeda i nanu lica koje se smješta (po očevoj i majčinoj liniji);
7. dokaz o zajedničkom domaćinstvu (kućna lista);

8. medicinska dokumentacija (povijest bolesti, otpusnice, nalazi i mišljenja i sl) lica koje se smješta;
9. dokaz za djeda i nanu po očevoj i majčinoj liniji lica koje se smješta o primanjima/prihodima, ukoliko su živi;
10. dokaz da nije/jeste pokrenut ostavinski postupak (ili završen) za djeda i nanu/baku po očevoj i majčinoj liniji lica koje se smješta, ukoliko su umrli.

Pored navedenih dokumenata, neophodna je saglasnost i mišljenje lica za kojeg se smještaj reguliše. Međutim, u većini slučajeva ove osobe su invalidna lica sa psihičkim poteškoćama i smetnjama, te ne mogu dati niti potpisati saglasnost za smještaj. Iz tog razloga naša Ustanova predlaže Općinskom sudu oduzimanje ili ograničavanje poslovne sposobnosti kako bi imenovali staratelja. Dakle, da bi Centar za socijalni rad mogao imenovati staratelja punoljetnoj osobi potrebno je najprije provesti sudski postupak oduzimanja/ograničavanja poslovne sposobnosti u skladu sa Porodičnim zakonom F BiH.

Međutim, kada je u pitanju pristanak osobe sa duševnim smetnjama na smještaj u Ustanovu socijalne zaštite, mora se skrenuti pažnja i na odredbu člana 5. Evropske konvencije o ljudskim pravima, jer se uvijek kod pitanja ograničavanja slobode osobama s duševnim smetnjama ona mora cijeniti i primijeniti u svakom konkretnom slučaju. Naime, kako bi se osiguralo da je eventualna potreba za ograničavanjem slobode zakonita i da je odluku o tome donijelo adekvatno tijelo, navedena Konvencija propisuje da ovu odluku donosi sud ili drugo nezavisno tijelo. S obzirom da naša Ustanova, najčešće, po službenoj dužnosti vodi postupak smještaja, pokreće postupak oduzimanja/ograničavanja poslovne sposobnosti duševno oboljele osobe, te joj imenuje staratelja (i najčešće je staratelj uposlenik/ca Centra) - jasno je da naša Ustanova ne može svojim rješenjem/odlukom odlučiti o smještaju osobe sa duševnim smetnjama kako je propisano navedenom Konvencijom. Dakle, naša Ustanova ima u ovoj oblasti zakonske propise koji su neusklađeni i kontradiktroni i predstavljaju veliku teškoću i problem u radu i postupanju naše Ustanove.

Korisnici smještaja u Ustanovu socijalne zaštite su, uglavnom, osobe koje su ostvarile pravo kao neratni invalidi. Novčana naknada ovih osoba se uključuje u snošenje troškova smještaja kroz participaciju u tim troškovima. Troškovi smještaja u Ustanovama socijalne zaštite su izuzetno visoki i kreću se od **600,00 KM** do **1085,00 KM** mjesečno.

Red. br.	Naziv ustanove	Mjesto	Broj smještenih lica	
			M	Ž
1.	Zavod za zbrinjavanje mentalno invalidnih lica Drin	Fojnica	3	2
2.	Zavod za zaštitu djece i omladine	Pazarić	3	1
3.	Prihvatni centar „Emaus“ Duje	Klokotnica Doboj-Istok	2	2
4.	Zavod „Bakovići“ Fojnica	Fojnica	1	1
5.	Dom za penzione i stara lica	Prijedor	1	0
UKUPNO:			10	6
UKUPAN BROJ SMJEŠTENIH LICA SA 31.12.2020.GODINE			16	

Tabela br. 8 (Punoljetna lica smještena u ustanovu socijalne zaštite)

6. Smještaj maloljetnih lica u ustanovu socijalne zaštite

Naša država je potpisnica Konvencije o pravima djeteta koja predstavlja najvažniji međunarodni dokument koji uspostavlja standarde i osnovne principe i čini osnovu odnosa prema

djeci. Konvencija obavezuje našu državu i sve njene organe da se u svim slučajevima tretiranja djece, koja nemaju odgovarajuću roditeljsku zaštitu, vode najboljim interesima djeteta.

Svako dijete koje je privremeno ili trajno lišeno porodične sredine ima pravo na posebnu zaštitu države. Naša država, u skladu sa svojim nacionalnim zakonima obezbjeđuju alternativno staranje za takvo dijete. Pri razmatranju rješenja, treba obratiti dužnu pažnju i na činjenicu da je poželjan kontinuitet u podizanju djeteta, kao i na etničko, vjersko, kulturno i lingvističko porijeklo djeteta.

Prema Porodičnom zakonu F BiH osnovni nosioc primjene navedene Konvencije o pravima djeteta jeste organ starateljstva. U svrhu zaštite djeteta i njegovog najboljeg interesa Porodični zakon F BiH utvrđuje brojne mjere koje se preduzimaju u slučaju da roditelji zanemare ili zloupotrebe svoje roditeljsko pravo. Zakon definiše u kojim slučajevima roditelj zloupotrebljava roditeljska prava i dužnosti, a u kojim grubo zanemaruje roditeljske dužnosti i prava, utvrđujući da će u navedenim situacijama, sud u vanparničnom postupku oduzeti roditeljsko pravo ili primjeniti drugu mjeru koju predviđa Porodični zakon F BiH.

Izdvajanje djeteta iz biološke porodice određuje se samo u onim situacijama kada nije moguće zaštititi prava i dobrobit djeteta na drugi način. Pod izdvajanjem djeteta iz porodice podrazumijeva se svaka mjera na osnovu koje se dijete izdvaja iz biološke porodice. Svrha izdvajanja djeteta iz biološke porodice mora biti zaštita djetetova života, zdravlja i razvoja, osiguravanje odgovarajuće brige o djetetu izvan porodice i stvaranje uslova za djetetov povratak u porodicu, odnosno priprema drugog trajnog oblika brige o djetetu.

Smještaj malodobnih osoba u ustanove socijalne zaštite je oblik socijalnog zbrinjavanja koji se primjenjuje samo u dvije situacije:

1. za djecu bez roditeljske zaštite, a nemaju srodnike koji su u zakonskoj obavezi da se brinu za njih i nisu u mogućnosti da ih izdržavaju,
2. za djecu kojima je potrebno specijalno školovanje.

Stručni tim JU Centar za socijalni rad Velika Kladuša odlučuje o smještaju za malodobnih, uz saglasnost nadležnog Kantonalnog ministarstva.

Postupak smještaja djeteta bez roditeljskog staranja se vodi po službenoj dužnosti. Radi zaštite dječjih prava i interesa, Centar za socijalni rad imenuje staratelja koji preuzima dužnost i pravo roditelja. Staratelj je obično uposlenik Centra (socijalni radnik/ca ili pravnik/ica), koji obavlja ovu dužnost na volonterskoj osnovi.

Ustanove socijalne zaštite osiguravaju stalni ili privremeni smještaj, te brinu o odgoju, obrazovanju, školovanju, zdravlju i svim drugim potrebama svakog pojedinog djeteta. Također, stručni radnici ustanova za djecu aktivno sarađuju s Centrima za socijalni rad u cilju skraćivanja boravka djece u instituciji te osiguranja odrastanja u porodičnoj sredini.

U drugom slučaju smještaja u Ustanovu socijalne zaštite odnosno specijalno školovanje, postupak se vodi po zahtjevu roditelja. Vrlo važno je naglasiti da ovom postupku prethodi postupak kategorizacije odnosno pribavljanja nalaza i mišljenja o potrebi školovanja u specijaliziranoj Ustanovi nadležne Prvostepene komisija za ocjenjivanje sposobnosti, razvrstavanje i evidenciju djece i mladih sa posebnim potrebama USK-a.

R/br.	Naziv ustanove	Mjesto	Broj smještenih lica	
			M	Ž
1.	Zavod za zbrinjavanje mentalno invalidnih lica Drin	Fojnica	1	0
2.	SOS Dječije selo	Gračanica	0	4
3.	Centar za djecu bez roditeljskog staranja "Duga"	Kulen Vakuf	3	1
4.	Zavod za specijalno obrazovanje i odgoj djece "Mjedenica"	Sarajevo	1	1

5.	Centar za slijepu i slabovidnu djecu i omladinu	Sarajevo	0	1
6.	JU Socijalno pedagoška životna zajednica	Velika Kladuša, Bos.Krupa , Ključ i Sanski Most	2	4
7.	Vzgojni zavod Planina	Planina, R Slovenija	1	0
UKUPNO			8	11
UKUPAN BROJ SMJEŠTENIH LICA SA 31.12.2020.GODINE			19	

Tabela br. 9 (Maloljetna lica smještena u ustanove socijalne zaštite)

Iz tabele se vidi da je tokom 2020. godini u ustanovama socijalne zaštite za maloljetne osobe bilo smješteno ukupno 18 lica.

Tokom 2020. godine imali smo tri postupka za smještaj djece bez roditeljskog staranja koje smo vodili po službenoj dužnosti i dva su riješena pozitivno. Jedan postupak smještaja troje malodobne djece je obustavljen iz razloga što je mama preuzela djecu na dalju brigu i staranje. Po službenoj dužnosti donešena su dva rješenja o prekidu smještaja zbog prestanka školovanja i povratka djeteta u porodicu.

Od ukupnog broja malodobnih na smještaju, za 3 maloljetne osobe participaciju u troškovima smještaja snose roditelji odnosno staratelji.

Nužno je sistemski posmatrati kriterije izdvajanja djece i načine pružanja pomoći i podrške porodicama u kojima djeca žive kako do izdvajanja uopšte ne bi došlo. Nadalje, potrebno je razvijati hraniteljstvo i ostale alternativne oblike zbrinjavanja djece.

Međutim, Centar za socijalni rad, sa sadašnjim uslovima i stručnim kapacitetima, nije u mogućnosti adekvatno odgovoriti na navedene izazove sa kojima se susreće. Kvalitet rada Centra za socijalni rad dodatno je otežan zbog postojeće pandemije- korona virus.

V HRANITELJSTVO

Hraniteljstvo je smještaj djeteta/djece i odraslih osoba bez roditeljskog staranja ili adekvatne brige i nadzora u kraćem ili dužem vremenskom periodu, u drugu porodicu koja je posebno pripremljena za tu ulogu.

Hranitelji su osobe koje u svome domu prihvataju djecu koju nisu rodili ali su spremni da se o njima brinu kao o svojoj rođenoj i da im pomognu da premoste bolna iskustva iz prošlosti.

Novi Zakon o hraniteljstvu je objavljen u Službenim novinama FBiH 15.03.2017. godine. Ovim zakonom uređuju se principi i pojam hraniteljstva i konceptualno se zamjenjuje dosadašnjim pojmom porodični smještaj. Zakon je u fazi implementacije te nije sasvim zaživio na području Unsko-Sanskog kantona.

Hraniteljstvo prema statusu može biti srodničko i nesrodničko. Nesrodničko hraniteljstvo obavlja hranitelj koji nije u krvnom ili tazbinskom srodstvu sa hranjenikom, a srodničko hraniteljstvo obavlja hranjenik koji je u krvnom srodstvu sa hranjenikom.

Hraniteljstvo može biti tradicionalno, specijalizovano, hitno i povremeno. Tradicionalno hraniteljstvo podrazumijeva smještaj djece koja su ostala bez roditeljskog staranja čiji psihofizički razvoj ne odstupa značajno od razvoja i odrastanja djeteta iste životne dobi. Specijalizovano starateljstvo je porodična briga djece sa poteškoćama u razvoju i djece sa poteškoćama u ponašanju. Hitno hraniteljstvo pruža zaštitu djeci u onim situacijama kada im se zbog njihove sigurnosti ili prijeke potrebe mora hitno osigurati privremeni smještaj u hraniteljsku porodicu. Povremeno hraniteljstvo je kratkoročni, periodični boravak djeteta u drugoj porodici sa ciljem da se olakša roditeljima briga o djeci sa poteškoćama u razvoju ili da se mogući djeci koja dolaze iz institucija iskustvo porodičnog okruženja.

JU Centar za socijalni rad Velika Kladuša ima obavezu da pruža kontinuiranu podršku hraniteljskoj porodici, kao i da nadzire i prati način na koji je dijete zbrinuto. Podršku novim hraniteljskim porodicama mogu pružiti i hranitelji i hraniteljske porodice sa iskustvom.

Hranitelj i hraniteljska porodica imaju pravo na:

1. stručnu pomoć i podršku centra za socijalni rad, prije i u toku zbrinjavanja djeteta,
2. iscrpne podatke i informacije o djetetu (porodične prilike, ko je staratelj djeteta, zdravstveno stanje),
3. nadoknadu za troškove zbrinjavanja djeteta, u skladu sa Zakonom.

Prvi korak kako postati potencijalni hranitelj je podnošenje zahtjeva u nadležni Centar za socijalni rad i ispunjavanje formalnih uslova. Nakon što Centar donese pozitivnu procjenu o ispunjavanju uslova potencijalni hranitelj je dužan proći edukaciju iz oblasti hraniteljstva, nakon čega ga edukator ocjenjuje i svoju ocjenu dostavlja Centru za socijalni rad te Centar donosi rješenje da je određena osoba postala potencijalni hranitelj.

Baza podataka o potencijalnim hraniteljima će se nalaziti i u bazi SOTAC tako da podaci o potencijalnim hraniteljima bude dostupna svim Centrima za socijalni rad na području FBiH, jer dijete ili odrasla osoba može biti smješteno i izvan općine prebivališta.

Najveći problemi u ovoj oblasti socijalne zaštite je nedostatak potencijalnih hranitelja i hraniteljski porodica a sa obzirom da sva socijalna davanja sa Kantona prema Centrima za socijalni rad kasne očekuje se da će i to biti jedan od najvećih problema u implementaciji ovog oblika zaštite djece i odraslih. Također, svrha hraniteljstva je da se pomogne nekome kome je pomoć potrebna te da hraniteljska naknada ne bude motiv za bavljenje istim.

Hranitelj ima pravo na naknadu za izdržavanje djeteta kojom se podmiruju troškovi smještaja i druge potrebe djeteta. Jedan od razloga zašto izabrati ovakav vid smještaja umjesto institucije je, pored glavnog razloga, a to je pružiti djetetu dom i porodično okruženje, je i tri puta manji iznos koštanja takvog smještaja sa obzirom da je poznato da smještaj djeteta ili odrasle osobe u dom košta oko 1000,00 KM mjesečno.

U FBiH iznos naknade se razlikuje po kantonima. U Unsko-Sanskom kantonu, prema Instrukciji o visini novčanih davanja po Zakonu o hraniteljstvu u FBiH koji je objavljen 24.05.2018. godine, mjesečna naknada za hranitelja iznosi :

	Jedno dijete	Dvoje djece	Troje djece
Tradicionalno hraniteljstvo	129,00 KM	148,35 KM	167,70 KM
Specijalizirano hraniteljstvo	258,00 KM	309,60 KM	361,00 KM
Istovremeno tradicionalno i specijalizovano hraniteljstvo		296,70 KM	

Tabela br. 10 (Vrste hraniteljstva)

Hranitelj ima pravo i na naknadu za svoj rad i ona iznosi kod tradicionalnog hraniteljstva 139,20 KM (1 hranjenik), 160,08 KM (2 hranjenika) i 180,96 KM (3 hranjenika), dok kod specijalizovanog hraniteljstva iznosi 278,40 KM (1 hranjenik), 334,08 (2 hranjenika) i 389,76 KM (3 hranjenika).

VI ZAŠTITA CIVILNIH ŽRTAVA RATA

Iz godine u godinu pružanje zaštite civilnim žrtvama rata predstavlja jedan od kompleksnijih i proiritenijih zadataka JU Centar za socijalni rad Velika Kladuša. Prema broju korisnika naša Ustanova, odnosno općina Velika Kladuša se nalazi među 5 općina u Federaciji Bosne i Hercegovine s najviše korisnika s priznatim statusom civilne žrtve rata, članova porodice i posebne kategorije civilnih žrtava rata. Razlog tome je uvođenje u ovu kategoriju pripadnika snaga Narodne odbrane Autonomne pokrajine Zapadna Bosna i članova porodica poginulih pripadnika ove kategorije.

Izmjena zakonske i podzakonske regulative u ovoj oblasti u toku 2020. godine nije bilo.

Unatoč brojnim nepovoljnim zakonskim rješenjima važećeg Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice s djecom („Službene novine F BiH“, broj: 36/99, 54/04, 39/06, 14/09, 45/16 i 40/18), zaštita ovih kategorija građana ima veliki značaj.

Naročito se ovdje misli na novčana sredstva koja korisnici iz ove kategorije ostvaruju i u velikom broju slučajeva iz istih obezbjeđuju egzistenciju sebi i članovima svojih porodica.

U tom smislu u toku 2020. godine korisnicima iz svih kategorija civilnih žrtava rata sa područja općine Velika Kladuša isplaćeno je ukupno **1.942.828,98 KM**.

	<i>Civilne žrtve rata</i>	<i>Posebna kategorija civilnih žrtava rata</i>	<i>Članovi porodice poginule civilne žrtve rata</i>	<i>UKUPNO</i>
<i>Stanje na dan 01.01.2020. godine</i>	156	18	366	540
<i>Stanje na dan 31.12.2020. godine</i>	155	18	415	588

Tabela br. 11 (Civilne žrtve rata u vremenskom periodu od 01.01.2020. godine do 31.12.2020. godine)

Sa 01.01.2020. godine ova Ustanova imala je ukupno **540** korisnika civilnih žrtava rata, posebne kategorije civilnih žrtava rata i članova porodice civilnih žrtava rata, dok je broj korisnika sa 31.12.2020. godine iznosio **588**.

U toku 2020. godine pravo je ostvarilo **56** korisnika, odbijena su 2 zahtjeva, dok je pravo obustavljeno za 8 korisnika.

I u izvještajnom periodu je zaštita civilnih žrtava rata, pored provođenja redovnih postupaka priznavanja statusa i pripadajućih prava, podrazumijevala i redovnu kontrolu i praćenje uslova za ostvarivanje prava, pravovremene obustave prava i usklađivanje pripadajućih iznosa novčanih naknada, savjetodavni rad sa ovom kategorijom korisnika i priznavanje prava na zdravstveno osiguranje ovim licima.

Isplate novčanih naknada svim kategorijama civilnih žrtava rata odvijale su se redovito.

1. Civilne žrtve rata

Status civilne žrtva rata priznaje se licima sa najmanje 60% oštećenja organizma, a na osnovu istog priznaje se pravo na ličnu invalidninu, pravo na dodatak za njegu i pomoć od strane drugog lica i ortopedski dodatak, ovisno o ocjeni oštećenja organizma koju vrši Institut za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja Sarajevo Odjeljenje u prvostepenom postupku Bihać.

Pravo na ličnu invalidninu se priznaje licima sa priznatim statusom civilne žrtve rata ovisno o stepenu oštećenja organizma.

<i>Red. br.</i>	<i>Kategorija civilnih žrtava rata</i>	<i>Broj korisnika 01.01.2020. godine</i>	<i>Broj korisnika 31.12.2020. godine</i>	<i>Novčani iznos lične invalidnine u 2020. godini</i>
1.	<i>I kategorija - osobe sa 100% oštećenja organizma</i>	9	9	607,25
2.	<i>II kategorija - osobe sa 100% oštećenja organizma</i>	19	19	443,30
3.	<i>III kategorija - osobe sa 90 % oštećenja organizma</i>	18	18	333,99
4.	<i>IV kategorija - osobe sa 80% oštećenja organizma</i>	12	12	261,12

5.	V kategorija - osobe sa 70% oštećenja organizma	43	43	194,32
6.	VI kategorija - osobe sa 60% oštećenja organizma	53	52	109,30
UKUPNO KORISNIKA:		154	153	

Tabela br. 12 (Korisnici lične invalidnine-civilne žrtve rata prema stepenu oštećenja organizma)

Pravo na dodatak za njegu i pomoć od strane druge osobe zakon priznaje civilnim žrtvama rata od I do IV kategorije koje su nesposobne za vršenje osnovnih životnih potreba bez pomoći drugog lica.

Red. br.	Stepen dodatka za njegu i pomoć	Broj korisnika 01.01.2020. godine	Broj korisnika 31.12.2020. godine	Novčani iznos dodatka za njegu i pomoć od strane drugog lica u 2020. godini
1.	Dodatak za njegu i pomoć I stepen	9	9	607,25
2.	Dodatak za njegu i pomoć II stepen	3	3	425,08
3.	Dodatak za njegu i pomoć III stepen	1	1	303,61
UKUPNO KORISNIKA:		13	13	

Tabela br. 13 (Korisnici dodatka za njegu i pomoć od strane drugog lica)

Pravo na ortopedski dodatak zakon priznaje civilnim žrtvama rata kod kojih je je utvrđeno oštećenje organizma kao neposredna posljedica zadobivene rane, povrede ili ozljede, a što je prouzrokovalo amputaciju ekstremiteta ili teško oštećenje funkcije ekstremiteta ili gubitak vida na oba oka.

Red. br.	Stepen ortopedskog dodatka	Broj korisnika 01.01.2020. godine	Broj korisnika 31.12.2020. godine	Novčani iznos dodatka za njegu i pomoć od strane drugog lica u 2020. godini
4.	Ortopedski dodatak I stepen	25	25	176,11
5.	Ortopedski dodatak II stepen	43	42	133,60
6.	Ortopedski dodatak III stepen	38	38	103,24
UKUPNO KORISNIKA:		106	105	

Tabela br. 14 (Korisnici prava na ortopedski dodatak)

2. Posebna kategorija civilnih žrtava rata

Status posebne kategorije civilnih žrtava rata priznaje se licima koja su preživjela seksualno zlostavljanje i silovanje u toku ratnih dejstava. Ovoj kategoriji priznaje se pravo na mjesečno lično novčano primanje.

Kategorija korisnika	Broj korisnika 01.01.2020. godine	Broj korisnika 31.12.2020. godine	Novčani iznos mjesečnog ličnog novčanog primanja u 2020. godini
Posebna kategorija civilnih žrtava rata	18	18	607,25

Tabela br. 15 (Korisnici mjesečnog ličnog novčanog primanja)

3. Članovi porodice civilne žrtve rata

Porodična invalidnina je utvrđena zakonom i podzakonskim aktima, a iznos iste ovisi o broju korisnika prava (članova porodice) istog poginulog lica, te o novčanim primanjima koja korisnici ostvaruju po drugim osnovima (plaća iz radnog odnosa, porodična ili radna penzija, katastarski prihod, obavljanje samostalne djelatnosti itd.). Naime, porodična invalidnina kod članova porodice civilnih žrtava rata podliježe imovinskom cenzusu utvrđenom Zakonom o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice s djecom Federacije BiH, što znači da se utvrđeni iznos porodične invalidnine umanjuje za 50% ukoliko korisnik prava na porodičnu invalidninu ostvaruje prihode po prethodno navednim osnovima, a ti prihodi prelaze visinu prosječne plate ostvarene u Federaciji Bosne i Hercegovine u prethodnoj godini.

Status člana porodice civilne žrtve rata i pravo na porodičnu invalidninu priznaje se članovima uže porodice poginule civilne žrtve rata i to:

- udovici – kada navršši 55 godina života ili udovcu – kada navršši 65 godina života, a prije navršenih 55, odnosno 65 godina, ako su nesposobni za privređivanje;
- djeci, usvojiocima i pastorčadi – do navršene 15. godine života, odnosno ako su na redovnom školovanju do kraja propisanog redovnog školovanja, a najkasnije do 25. godine života, a ako su nesposobni za privređivanje dok ta nesposobnost traje pod uslovom da je nesposobnost nastupila prije navršene 15. godine života;
- roditelji civilne žrtve rata imaju pravo na porodičnu invalidninu iako su članovi uže porodice ostvarili to pravo;
- očuh ili maćeha koji su osobu od koje izvode pravo izdržavali ili ih je ta osoba izdržavala najmanje tri (3) godine prije smrti, imaju pravo na porodičnu invalidninu. Navedena lica imaju preče pravo od roditelja koji nije izvršavao roditeljsku dužnost prema osobi od koje se pravo izvodi;
- pravo na porodičnu invalidninu imaju i članovi porodice civilne žrtve rata od I do IV kategorije pod uslovom da je civilna žrtva rata prije smrti imala priznato pravo na dodatak za njegu i pomoć od strane druge osobe i da je smrt civilne žrtve rata nastupila kao posljedica rane, ozljede ili bolesti.

Porodična invalidnina je utvrđena zakonom i podzakonskim aktima, a iznos iste ovisi o broju korisnika prava (članova porodice) istog poginulog lica, te o novčanim primanjima koja korisnici ostvaruju po drugim osnovima (plaća iz radnog odnosa, porodična ili radna penzija, katastarski prihod, obavljanje samostalne djelatnosti itd.). Naime, porodična invalidnina kod članova porodice civilnih žrtava rata podliježe imovinskom cenzusu utvrđenom Zakonom o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice s djecom Federacije BiH, što znači da se utvrđeni iznos porodične invalidnine umanjuje za 50% ukoliko korisnik prava na porodičnu invalidninu ostvaruje prihode po prethodno navednim osnovima, a ti prihodi prelaze visinu prosječne plate ostvarene u Federaciji Bosne i Hercegovine u prethodnoj godini.

<i>Red. br.</i>	<i>Kategorija korisnika porodične invalidnine</i>	<i>Broj korisnika 01.01.2020. godine</i>	<i>Broj korisnika 31.12.2020. godine</i>	<i>Novčani iznos porodične invalidnine u 2020. godini</i>
1.	Porodična invalidnina 1 član	273	272	261,12
2.	Porodična invalidnina 2 člana	88	139	333,99
3.	Porodična invalidnina 3 člana	5	4	364,35

4.	Porodična invalidnina 4 i više članova	0	0	394,72
UKUPNO KORISNIKA:		366	415	

Tabela br. 16 (Korisnici porodične invalidnine)

VII ZAŠTITA PORODICE S DJECOM

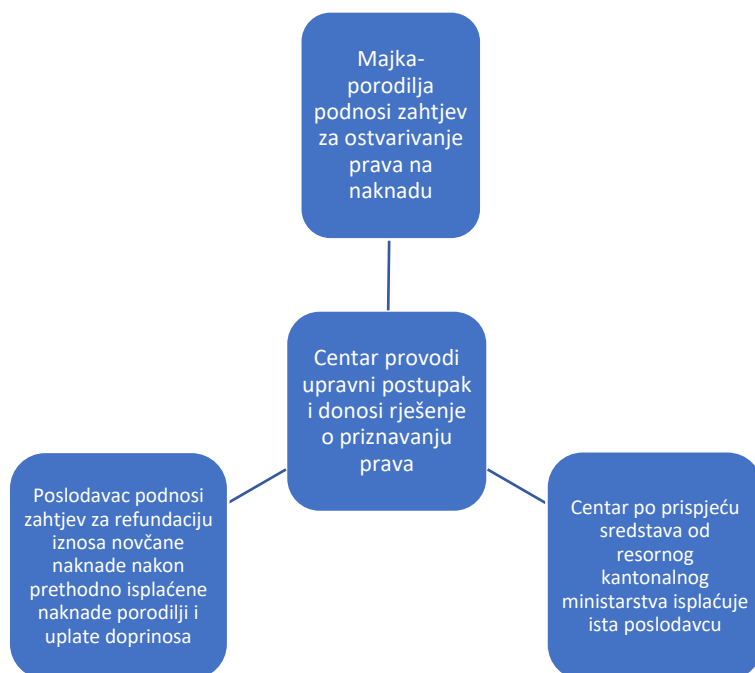
Oblast zaštite porodice s djecom predstavlja jedan od značajnijih vidova pomoći iz nadležnosti naše Ustanove. Istovremeno, ostvarivanje prava iz ove oblasti prati konstantno kašnjenje isplata, koje se u cijelosti vrše iz Budžeta Unsko-sanskog kantona. Prava iz ove oblasti su: novčana naknada ženi/majci, odnosno drugom licu u radnom odnosu za vrijeme odsustva radi trudnoće, porođaja i njege djeteta, novčana naknada ženi-majci koja nije u radnom odnosu za vrijeme porođaja i njege djeteta, jednoratna naknada za treće i svako naredno dijete.

1. Prava žena/majki i drugih lica u radnom odnosu

Naknada umjesto plaće regulisana je odredbama Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice s djecom Unsko-sanskog kantona, a isplaćuje se u mjesečnom novčanom iznosu od 50% od prosječne plaće koju je korisnica/korisnik prava ostvario iz radnog odnosa u zadnjih šest mjeseci prije porođaja odnosno početka korištenja prava, s tim da iznos naknade ne može biti manji od 50% od prosječne plaće ostvarene u Unsko-sanskom kantonu u prethodnoj godini i objavljene od nadležnog organa.

Ovu kategoriju korisnika čine žene/majke u radnom odnosu i druga lica kojima Zakon o radu F BiH priznaje pravo na porođajno odsustvo (otac djeteta, usvojitelji i lica kojim je na osnovu rješenja nadležnog organa dijete povjereno na čuvanje i odgoj). Ovo pravo se priznaje za vremenski period od rođenja djeteta do jedne godine starosti djeteta.

Pravo na naknadu umjesto plaće za vrijeme porođajnog odsustva u 2020. godini koristilo je **50** majki/porodilja. Broj korisnica ovog prava je povećan u odnosu na prethodnu godinu.



Grafikon br. 10 (Postupak ostvarivanja prava na naknadu umjesto plate)

Isplata naknada ovoj kategoriji korisnica kasni više od dvije godine, što iz godine u godinu rezultira dovođenjem u nepovoljan položaj zaposlenih majki, prekidanjem porodijskog odsustva nakon nekoliko mjeseci korištenja istog pod prijetnjom otkazom od strane polodavaca i slično.

2. Prava žena-majki koje nisu u radnom odnosu

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom, predviđa jednokratnu pomoć za opremu novorođenog djeteta koja se ostvaruje u iznosu do 35% utvrđene osnovice i u skladu sa raspoloživim i obezbjeđenim sredstvima, o čemu odluku donosi nadležno ministarstvo. Navedeno pravo se ostvaruje ako su ispunjeni uvjeti za ostvarivanje prava, a može se ostvariti najkasnije 3 mjeseca po rođenju djeteta.

Međutim, ove vrste jednokratne pomoći za opremu novorođenog djeteta, te pomoći u prehrani djeteta do šest mjeseci starosti i dodatnu ishranu za majke dojilje, **se ne isplaćuju**. Za realizaciju navedenih prava kao prvostepeni organ nadležni su centri za socijalni rad, dok je drugostepeni organ Ministarstvo zdravstva i socijalne politike USK-a.

Dana 17.06.2020. godine stupio je na snagu Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom („Službeni glasnik USK“ br. 15/20) kojim se regulira pravo na dječiji dodatak, te produžava period trajanja prava za porodilje van radnog odnosa.

Nakon toga, Vlada USK-a donijela je odluku o visini novčane naknade za žene-majke koje nisu u radnom odnosu br. 03-017-2060/2020 od 19.08.2020. godine.

Odlukom i instrukcijom o bližim uvjetima ostvarivanja prava na ovu naknadu određeno je da umjesto dosadašnjih 100 KM jednokratno porodilje van radnog odnosa ostvaruju u trajanju od 6 mjeseci po 100 KM (ukupno 600, 00 KM), a da se iste isplaćuju na transakcijske račune porodilja po prispijeću sredstava od strane Ministarstva zdravstva, rada i socijalne politike USK-a.

U 2020. godini podnešeno je ukupno 147 zahtjeva za priznavanje prava na novčanu pomoć ženi – majci koja nije u radnom odnosu, od toga 47 zahtjeva prije stupanja na snagu izmjena zakona, a 100 zahtjeva poslije izmjena.

JU Centar za socijalni rad je postupajući po podnesenim zahtjevima rješio pozitivno sve zahtjeve.

U poređenju s prošlim godinama vidljivo je povećanje broja podnešenih zahtjeva što je rezultat povećanja naknade sa 100 KM jednokratno na 6 mjeseci po 100 KM (ukupno 600 KM).

<i>Godina</i>	<i>Broj primljenih zahtjeva</i>	<i>Priznato pravo</i>	<i>Broj nerješениh premeta</i>
2018	81	81	0
2019	59	59	0
2020	147	147	0

Tabela br. 17 (Porodilje koje nisu u radnom odnosu)

3. Naknada za treće i svako naredno živorođeno dijete u USK-u za 2020. godinu

Dana 18.05.2020. godine, Vlada USK-a donijela je Odluku o isplati naknade za treće i svako naredno živorođeno dijete u USK-u za 2020 godinu br. 03-017-1790/2020, a Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike USK-a „Instrukciju o bližim uvjetima ostvarivanja naknade za treće i svako naredno živorođeno dijete u USK-a za 2020. godinu u kojoj su bliže uređeni uvjeti i postupak ostvarivanja prava na ovu naknadu. Visina naknade je 500 KM jednokratno.

U 2019. godini pravo na ovu naknadu bilo ograničeno samo na treće i svako naredno živorođeno dijete rođeno u periodu od 01.09.2019. godine do 31.12.2019. godine, a naknada je iznosila 1000 KM.

<i>Godina</i>	<i>Broj primljenih zahtjeva</i>	<i>Priznato pravo</i>	<i>Broj neriješenih premeta</i>
<i>2019 (01.09-31.12.2019) Visina naknade 1000 km</i>	31	31	0
<i>2020</i>	65	65	0

Tabela br. 18 (Naknada za treće i svako naredno živorođeno dijete u USK-a, Velika Kladuša)

4. Dječiji dodatak

Na području Unsko-Sanskog kantona započela primjena zakonskih propisa vezano za ostvarivanje prava na dječiji dodatak u skladu sa članom 1., 2., 3., 4. i 5. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom ("Sl.glasnik USK", broj 15/2020).

Pravo na dječiji dodatak imaju djeca do navršene 15. godine života koja imaju prebivalište na Kantonu, koja se nalaze na redovnom školovanju, a ovisno od visine mjesečnih prihoda po članu domaćinstva. Ovdje imamo i jedan izuzetak a to je da djeca do 15. godine, kod koje je utvrđen invaliditet u procentu od 90% ili 100%, ostvaruju pravo na dječiji dodatak bez obzira na mjesečne prihode po članu domaćinstva.

Zakonom je određeno da pravo na dječiji dodatak pripada porodici čiji mjesečni prihod po članu domaćinstva po svim osnovama ne prelazi iznos od 10% prosječne plate Kantona ostvarene u prethodnoj godini.

To konkretno znači slijedeće: prosječna plata u USK-u za 2019. godinu je iznosila 872,00 KM (10% od tog iznosa je 87,20 KM) što znači da mjesečni prihod po članu domaćinstva ne smije prelaziti iznos od 87,20 KM da bi se ostvario dječiji dodatak.

Iznos dječijeg dodatka utvrđen je Odlukom Vlade USK-a, u visini od 3% prosječne plate Kantona ostvarene u prethodnoj godini. Izračunom za 2020. godinu dolazimo do iznosa od 26,16 KM mjesečno po djetetu, i taj iznos se mjenja u zavisnosti kako se bude mjenjala prosječna plata.

Zahtjev za ostvarivanje navedenog prava podnosi roditelj ili hranitelj, a ukoliko su roditelji razvedeni, zahtjev podnosi roditelj kojem je sudskom odlukom povjereno dijete, a istim licima se navedeno pravo i isplaćuje. Pravo teče od prvog dana narednog mjeseca od dana podnošenja zahtjeva.

Stupanjem na snagu Instrukcije Ministarstva zdravstva, rada i socijalne politike USK-a 27.08.2020. godine JU Centar za socijalni rad Velika Kladuša je počeo zaprimati zahtjeve za ostvarivanje prava na dječiji dodatak.

<i>Godina</i>	<i>Broj primljenih zahtjeva</i>	<i>Priznato pravo u 2020. godini</i>	<i>Neriješeni sa 31.12.2020.</i>	<i>Odbijeni</i>
<i>2020. (01.09- 31.12.2020)</i>	509	373	128	8

Tabela br. 19 (Dječiji dodatak)

VIII PORODIČNA ZAŠTITA

JU „Centar za socijalni rad“ Velika Kladuša je u skladu sa zakonskim ovlaštenjima, djelujući kao organ starateljstva, ostvarivala svoju funkciju primjenom svih instituta porodično-pravne zaštite iz Porodičnog zakona F BiH, sa posebnim naglaskom na zaštitu braka i porodice, te zaštitu djece, njihovih prava i interesa.

1. Starateljstvo nad maloljetnim i punoljetnim licima

Pravo da odrasta u porodici, kao osnovnom temelju društva, ima svako dijete. U okviru porodice, djeca trebaju imati zaštitu i pomoć kako bi mogla u potpunosti ostvariti svoj potencijal kao ličnost i postati odgovoran član društvene zajednice.

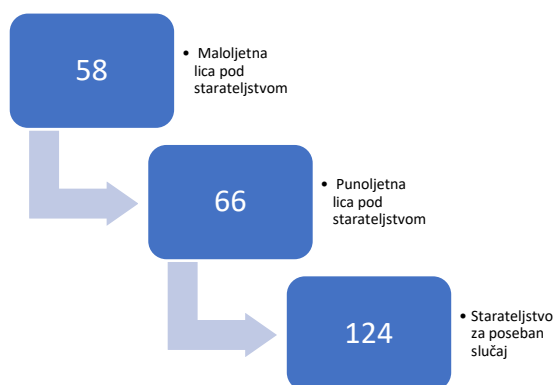
Dijete, koje je izdvojeno iz porodičnog okruženja, ima pravo na posebnu zaštitu i pomoć države. Zašto se djeca stavljaju pod starateljstvo je složeno pitanje koje ima više odgovora: nizak životni standard, disfunkcionalnost porodice, zanemarivanje i zlostavljanje djece, loši socijalni uslovi, nezaposlenost, različiti psihički poremećaji i psihijatrijski problemi roditelja ili djece i sl.

Starateljstva treba da zamijeni roditeljsko staranje kako bi se zaštitila ličnost i imovina osobe pod starateljstvom. Poslove starateljstva vrši nadležni Centar za socijalni rad putem imenovanog staratelja odnosno neposredno preko stručne osobe ili posredno preko osobe koja nije uposlenik Centra za socijalni rad.

Trenutno se na evidenciji JU Centra za socijalni rad Velika Kladuša nalazi ukupno 124 lica. Od ovog ukupnog broja 58 je maloljetnih lica, a 66 punoljetnih.

Tokom 2020. godine stavljen je petnaest osoba pod starateljstvo. Od tog broja sedam je zahtjeva za starateljstvo nad maloljetnim osobama, a osam nad punoljetnim. Svi zahtjevi su riješeni pozitivno. U 2020. godini donešeno je tri rješenja po službenoj dužnosti o prestanku starateljstva iz razloga što su maloljetne osobe pod starateljstvom navršile 18 godina života ili povratka djeteta u biološku porodicu.

U Bosni i Hercegovini ne postoji jedinstven registar za evidenciju djece bez roditeljskog staranja. To znači da djeca bez roditeljskog staranja nemaju jednaka prava niti mogućnosti, jer zavise isključivo od socijalne politike svakog Kantona i Općine na kojoj Centar za socijalni rad djeluje. Različita prava i različita praksa rada Centara za socijalni rad bitno utiču na kvalitet pružanja socijalnih usluga. Minimalna zastupljenost stručnog kadra u Centru za socijalni je najznačajniji razlog zašto se ne pružaju kvalitetne odgovarajuće socijalne kada su u pitanju osobe bez roditeljskog staranja. Također, tokom 2020. godine se desila pandemija koja je iz temelja promijenila način života i rada na globalnoj razini. Došlo je do krize i poremećaja u svim sferama ljudskog življenja. Naš Centar za socijalni rad se našao pred niz novih izazova na koja i sada tražimo odgovore i rješenja. U datim uslovima naša Ustanova i uposlenici poduzimaju nadljudske napore kako bi pružili odgovarajuću zaštitu i radili sa djecom i odraslima koji su u postupku smještaja ili su smješteni u Ustanove socijalne zaštite.



Grafikon br. 11 (Broj lica pod starateljstvom)

2. Posredovanje prije pokretanja postupka za razvod braka

Porodičnim zakonom Federacije BiH („SI. novine F BiH“, br. 35/05, 41/05 i 35/14) bračni partneri koji imaju zajedničku malodobnu djecu nad kojom ostvaruju roditeljsko staranje dužni su podnijeti zahtjev za posredovanje prije razvoda braka Agenciji za posredovanje, a JU Centar za socijalni rad je ovlaštena od strane Federalnog ministra rada i socijalne politike za postupak

posredovanja prije pokretanja brakorazvodne parnice u Općinskom sudu.

U toku 2020. godine podnijeta su 55 zahtjeva, a urađeno je pet zaključaka o obustavi postupka, jer su se stranke pomirile i nastavile zajednički život ili su prećutno odustale od svog zahtjeva i za 50 podnijetih zahtjeva urađen je Zapisnik o posredovanju, te su stranke pokrenule dalju proceduru u Općinskom sudu.

Prije podnošenja zahtjeva za posredovanje osim informisanja o zakonskoj proceduri u najvećem broju slučajeva više puta se savjetodavno radilo na identifikaciji i sanaciji uzroka koji su doveli do bračne problematike i želje da se brak razvede. U najvećem broju slučajeva dolazi do prevazilaženja bračnih problema te stranka ili stranke i ne podnesu zahtjev JU CZSR, te se ta porodična problematika vodi kao *savjetodavni rad*.

U toku 2020. godine 41 lica su bila obuhvaćena savjetodavnim radom: jedan bračni partner, oba, maloljetna djeca, a nekad i njihovi roditelji, jer su često i roditelji kao i njihova maloljetna djeca izdržavana lica od strane svojih roditelja.

Zakonska procedura dalje zahtjeva prisustvovanje ročištima u Općinskom sudu kad se posredovanje završi i davanje stručnog mišljenja Organa starateljstva o povjeri, održavanju ličnih odnosa sa roditeljem sa kojim dijete ili djeca ne žive i obavezno određivanje izdržavanja. U kontinuiranim konfliktnim odnosima roditelji koji se nikako ne mogu sporazumno dogovoriti oko povjere i kontaktiranja sa maloljetnom djecom, a ni o drugim pitanjima u vezi roditeljskog staranja rade se socijalne anamneze za roditelje nakon izlaska na teren a po potrebi i psihološki nalazi za roditelje ili dijete/cu. U toku 2020. godine zbog COVID-19 rad sa bračnim supružnicima je bio otežan, jer često jedan roditelj a nekad i oba žive i rade u drugoj državi a u samom postupku posredovanja roditelji se lično moraju odazvati i dati svoj prijedlog u vezi svoje maloljetne djece. Rad je bio prilagođen njihovim mogućnostima dolaska u BiH u zavisnosti kako je koja država popuštala restiktivne mjere a sve u cilju najboljeg interesa i zbrinjavanja djeteta ili djece.

U toku 2020. godine nije podniet nijedan zahtjev za izdavanje *mišljenja* za sklapanje maloljetničkog braka nakon navršenih 16 godina života. Mišljenje je potrebno Općinskom sudu da bi u vanparničnom postupku izdalo rješenje sa kojim matičar može da sklopi maloljetnički brak i to ako za to postoje opravdani razlozi, te da je maloljetna osoba tjelesno i duševno sposobna za vršenje prava i dužnosti koje proizilaze iz braka, kao i da je brak u interesu maloljetne osobe.

Psiholog nakon primjene psihodijagnostičkih instrumenata daje svoj nalaz sa mišljenjem za djecu bez roditeljskog staranja (postavljanje staratelja, smještaj u hraniteljsku porodicu ili neku od Ustanova za djecu bez roditeljskog staranja, zasnivanje potpunog ili nepotpunog usvojenja) za potrebe Općinskog suda u pogledu povjere i kontaktiranja sa malodobnom djecom kada se roditelji ne mogu sporazumno dogovoriti a živjeli su u bračnoj ili vanbračnoj zajednici. Psihološki nalaz sa mišljenjem radi se i za maloljetnike po Zakonu o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku po nalogu Tužilaštva USK ili Općinskog suda („Sl. novine F BiH“ br. 26/14). Prije eventualnog pokretanja krivičnog postupka od strane Tužilaštva prisustvuje sa tonsko-vizuelnom snimanju pri uzimanju izjave od maloljetnika u Četvrtoj policijskoj upravi, Policijska stanica Velika Kladuša gdje mora biti prisutan jedan roditelj, certificiran (edukovan) uposlenik JU CZSR i branitelj po službenoj dužnosti sa certifikatom za rad sa djecom i maloljetnicima. Prije uzimanja izjave tehničkim uređajima psiholog maloljetnika treba upoznati, objasniti proceduru i procjeniti da li je u datom terminu psihofizički sposoban da koncizno i sažeto, svojim riječima ispriča događaj zbog koga je i pozvan u Policijsku stanicu Velika Kladuša /postupak je isti bilo da se radi o maloljetniku koji je prekršio Zakon, ili je riječ o oštećenom ili svjedoku.

3. Usvojenje

Porodičnim zakonom Federacije BiH („Službene novine F BiH“ broj 35/05) regulisan je pojam usvojenja kao poseban oblik porodično-pravne zaštite djece bez roditelja ili bez odgovarajućeg roditeljskog staranja, kojim se zasniva roditeljski, odnosno srodnički odnos.

Usvojenje se može zasnovati kao potpuno i nepotpuno. Potpuno se može usvojiti dijete do deset godina, a nepotpuno dijete do navršene osamnaeste godine života i zbog sposobnosti djeteta na tom kalendarskom uzrastu da shvati značenje usvojenja potreban je pristanak i samog djeteta. Usvojioci mogu biti državljani Bosne i Hercegovine, ali mogu biti i strani državljani uz odobrenje Federalnog ministarstva rada i socijalne politike.

Prije zasnivanja potpunog ili nepotpunog usvojenja JU CZSR mora dijete smjestiti u porodicu budućih usvojioca na period od šest mjeseci. Za vrijeme trajanja adaptivnog perioda od šest mjeseci dijete mora biti pod neposrednim nadzorom Organa starateljstva kako bi se utvrdilo da li je usvojenje u njegovom najboljem interesu, kako protiče adaptacija djeteta na novu sredinu ali i kako se budući usvojioci adaptiraju na novog člana porodice i u ulogu roditelja. U toku 2020. godine nije bilo potpunog ili nepotpunog usvojenja.

IX OSTALI OBLICI ZAŠTITE

1. Zdravstveno osiguranje

Odlukom Vlade USK-a br. 03-017-1804/2005 od 29.06.2005. godine i Odlukom Vlade USK-a br. 03-017-1217/2016 od 11.02.2016. godine o izmjenama i dopunama Odluke br. 03-017-1804/2005 od 29.06.2005. godine regulisano je pravo na zdravstveno osiguranje socijalno ugroženih osoba koje imaju prebivalište u Unsko – sanskom kantonu, u koliko pravo na zdravstveno osiguranje ne mogu ostvariti po drugom osnovu.

U nadležnosti JU Centar za socijalni rad Velika Kladuša je priznavanje prava na zdravstveno osiguranje slijedećim kategorijama:

- trudnica, za vrijeme trudnoće, poroda, te postnatalnih komplikacija do 6. mjeseci nakon poroda,
- osoba sa invaliditetom kojoj je priznato pravo civilnog invalida, kao i djeca nesposobna za samostalan život i rad od prije 15. godine života, za sve vrijeme dok takva nesposobnost traje,
- lica sa oboljenjem (maligna oboljenja, inzulno-ovisni dijabetes, TBC, duševni bolesnici /F20-F20.9/, ovisnici /F11/, epilepsija /F90-F99/, celijakija, cerebralna paraliza, darivaoci organa),
- djeca od 0-6 godina (odnosno do polaska u školu).
- osobe preko 65. godina starosti,
- korisnici socijalne pomoći,
- civilne žrtve rata,
- lica koja su smještena u hraniteljske porodice,
- lica koja su smještena u ustanove socijalne zaštite.

Tabelarni prikaz korisnika zdravstvenog osiguranja po kategorijama:

<i>Osnov zdravstvenog osiguranja</i>	<i>Broj zdravstveno osiguranih osoba na dan 01.01.2020.</i>	<i>Broj zdravstveno osiguranih osoba na dan 31.12. 2020.</i>
<i>Lica preko 65 godina starosti</i>	<i>571</i>	<i>589</i>
<i>Djeca do polaska u školu</i>	<i>210</i>	<i>188</i>
<i>Porodilje</i>	<i>43</i>	<i>52</i>
<i>Civilne žrtve rata</i>	<i>165</i>	<i>165</i>
<i>Neratni invalidi</i>	<i>172</i>	<i>202</i>

<i>Djeca smještena u ustanove socijalne zaštite</i>	20	19
<i>Odrasla lica smještena u ustanove socijalne zaštite</i>	16	15
<i>Lica na hraniteljstvu</i>	2	2
<i>Korisnika stalne novčane pomoći</i>	50	31
<i>Lica oboljela od specifičnih oboljenja</i>	321	489
UKUPNO:	1.570	1.752

Tabela br. 20 (Korisnici zdravstvenog osiguranja)

Zdravstveno osiguranje lica oboljelih od specifičnih oboljenja prikazano je u sljedećoj tabeli:

KATEGORIJA KORISNIKA		2019. GODINA	2020. GODINA
LICA SA OBOLJENJEM	<i>Maligna oboljenja (Tm. i Ca.)</i>	139	208
	<i>Inzulno – ovisni diabetes</i>	77	97
	<i>TBC</i>	21	36
	<i>Duševni bolesnici (F20-F20.9)</i>	35	56
	<i>Ovisnici (F11)</i>	19	28
	<i>Epilepsija (F90 - F99)</i>	16	36
	<i>Celijakija</i>	10	24
	<i>Cerebralna paraliza</i>	3	3
	<i>Darivaoci organa</i>	1	1
	UKUPNO:	321	489

Tabela br. 21 (Zdravstveno osiguranje lica sa specifičnim oboljenjima)

Broj tabelarno prikazanih korisnika po kategorijama je svakodnevno promjenjiv iz razloga novih prijava ili odjava po podnesenim zahtjevima.

JU Centar za socijalni rad Velika Kladuša je u 2020. godini pruža i dalje savjetodavnu pomoć roditeljima u pogledu ostvarivanja prava na zdravstveno osiguranje učenika putem Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta USK-a.

2. Razvrstavanje djece i omladine ometene u psihofizičkom razvoju

Komisija za ocjenjivanje sposobnosti, razvrstavanje i evidenciju djece i mladih sa posebnim potrebama USK-a u toku 2020. godine je radila minimalno odnosno riješila je samo jedan zahtjev iz 2017. godine.

U toku 2020. godine ukupno je podneseno 7 zahtjeva za kategorizaciju.

U toku 2020. godine riješen je 1 zahtjev iz 2017. godine a ostalo je još dva neriješena zahtjeva iz 2016. i 2017. godine. Također, još uvijek nije riješeno 14 zahtjeva iz 2018. godine. Dakle, ukupno 30 zahtjeva još uvijek su neriješena, a nalaze se u Ministarstvu zdravstva, rada i socijalne politike na postupanju.

<i>Vrsta oštećenja</i>	<i>Broj lica</i>
Laka mentalna retardacija	10
Umjerena mentalna retardacija	5
Kombinovane smetnje	23

Oštećenje sluha	2
Oštećenje vida	1
Tjelesno oštećenje	3
Poremećaj u govoru i glasu	2
UKUPNO:	46

Tabela br. 22 (Razvrstavanje djece i omladine ometene u psihofizičkom razvoju)

STAROSNA DOB	BROJ MALOLJETNIH OSOBA	SPOL	
		M	Ž
4-8	3	3	0
8-14	20	16	4
14-18	20	11	9
Maloljetnici koju su postali punoljetni	5	3	2
UKUPNO	48	33	15

Tabela br. 23 (Starosna dob razvrstane djece i omladine ometene u psihofizičkom razvoju)

Primarni razlog nerješavanja predmeta jeste nefunkcionisanje i nerad Komisije za ocjenjivanje sposobnosti, razvrstavanje i evidenciju djece i mladih sa posebnim potrebama USK-a. Naša Ustanova i dalje namjerava učiniti sve što je u našoj nadležnosti da se ovakve praksa promjeni i da djeca sa poteškoćama u razvoju ostvare svoja prava o oblasti socijalne zaštite, ali i obrazovanja.

3. Određivanje ličnog imena

U mjesecu maju 2012.godine Parlament Federacije BiH je usvojio Zakon o matičnim knjigama F BiH. U članu 16 navedenog zakona Centru za socijalni rad je dato ovlaštenje i obaveza određivanja ličnog imena i prezimena djeteta ukoliko roditelji ne upišu dijete u Matičnu knjigu rođenih (prema prebivalištu mame djeteta) u roku od 30 dana od dana rođenja djeteta. Dakle naša Ustanova rješava ove predmete po obavještenju od strane Matičnog ureda.

Tokom ovog postupka potrebno je pozvati roditelje ili samo majku djeteta radi davanja izjave o ličnom imenu i prezimenu djeteta. Ukoliko se radi o djetetu koje se rodilo u vanbračnoj zajednici naša Ustanova u toku istog postupka regulište i priznanje očinstva. Postupak se okončava dostavljanjem pravosnažnog rješenja o ličnom imenu i prezimenu djeteta nadležnom Matičnom uredu.

Vremensko trajanje postupka varira između 30 dana (ood dana kada se primi obavještenje od Matičnog ureda) do nekoliko mjeseci. Ovo je bitno istaći iz razloga što se prava djeteta vezuju za upisivanje u Matičnu knjigu rođenih odnosno dok se dijete ne upiše ono pravno ne postoji. Ovakva praksa se vrlo negativno odražava na interese djeteta, a pogotovo kada je riječ o regulisanju zdravstvenog osiguranja djeteta.

Naša Ustanova je tokom 2020. godine zaprimila 10 obavještenja od strane Matičnog ureda i svih deset predmeta je okončano dostavljanjem pravosnažnog rješenja o ličnom imenu i prezimenu djeteta nadležnom Matičnom uredu.

4. Ostvarivanje alimentacionih zahtjeva BiH državljana prema inostranstvu

Bosna i Hercegovina je potpisnica Haške konvencije čija je osnovna svrha stvaranje što jednostavnijeg sistema za međunarodnu naplatu potraživanja za izdržavanje djece. Konvencija se primjenjuje kada se alimentacioni povjerilac i dužnik nalaze na teritoriji država koje su potpisnice Konvencije. Na primjer- alimentacioni povjerilac se nalazi u Bosni i Hercegovini, a alimentacioni dužnik u Italiji.

Komunikacija prilikom ostvarivanja alimentacionih zahtjeva se odvija isključivo preko centralnih organa država potpisnica. U našoj državi to je Ministarstvo pravde BiH. Konkretni zahtjev za priznavanje sudske presude o alimentaciji (kada je alimentacioni povjerilac državljanin/državljanica BiH) se predaje nadležnom Centru za socijalni rad, koji navedeni zahtjev upućuje Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike u Sarajevu. Navedeno Federalno ministarstvo zahtjev prosljeđuje Ministarstvu pravde BiH. Uz zahtjev za priznavanje sudske presude o alimentaciji potrebno je priložiti dokumentaciju koja mora biti dvojezična odnosno mora sadržavati prijevod svih dokumenata na ovlaštenu jezik inostrane države u koju se upućuje zahtjev.

Tokom 2020. godine podnešen je jedan novi zahtjev koji je prosljeđen na dalje rješavanje nadležnim tijelima. Jedan zahtjev iz 2018. godine je i dalje u postupku rješavanja. Dva zahtjeva iz 2019. godine su i dalje u postupku rješavanja što uključuje dostavljanje određenih informacija i pisanih akata.

5. Nasilje u porodici

Zakon o zaštiti od nasilja u porodici Federacije BiH („Sl. novine F BiH“ br. 28/13) uređuje: pojam nasilja u porodici, osobe koje se smatraju članovima porodice u smislu ovog Zakona, način zaštite članova porodice, te vrstu i svrhu zaštitnih mjera za učinioca nasilnih radnji. Zahtjev za izricanje zaštitne mjere nadležnom sudu podnosi Policijska uprava. Izuzetno, može podnijeti i Tužilaštvo kada za to postoje opravdani razlozi. U toku 2020. godine Četvrta policijska uprava, Policijska stanica Velika Kladaša našoj Ustanovi je poslala *na znanje* da je podnijela 23 zahtjeva za izricanje zaštitne mjere Općinskom sudu i to:

- Zahtjev za izricanje zaštitne mjere “Zabrana uznemiravanja osobe izložene nasilju”.....**10**
- Zahtjev za izricanje zaštitne mjere “Zabrana uznemiravanja i uhođenja osobe izložene nasilju”..... **2**
- Zahtjev za izricanje zaštitne mjere “Zabrana uznemiravanja i približavanja žrtvi nasilja... **5**
- Zahtjev za izricanje zaštitne mjere “Zabrana približavanja žrtvi nasilja”..... **3**
- Zahtjev za izricanjem zaštitnih mjera “Zabrana približavanja žrtvi nasilja, zabrana uznemiravanja i uhođenja osobe izložene nasilju”.....**1**
- Zahtjev za izricanjem zaštitnih mjera “Zabrana približavanja žrtvi nasilja, zabrana uznemiravanja, uhođenja osobe izložene nasilju i obavezno liječenje od ovisnosti od alkohola”.....**1**
- Zahtjev za izricanjem zaštitnih mjera “Udaljenje iz stana ili nekog drugog stambenog prostora i zabrana vraćanja u stan, kuću ili neki drugi stambeni prostor, zabrana približavanja žrtvi nasilja, zabrana uznemiravanja i uhođenja osobe izložene nasilju, obavezno liječenje od ovisnosti od alkohola”.....**1**

Općinski sud u Velikoj Kladaši /Prekršajno odjeljenje/ može izreći jednu od šest predviđenih ovim Zakonom vrsta **zaštitnih mjera** i dužan je dostaviti rješenje na čijem području osoba kojoj je izrečena zaštitna mjera ima prebivalište ili boravište radi evidencije najkasnije u roku od tri dana od datuma donošenja rješenja. Počiniocima nasilja po Zakonu o zaštiti od nasilja u porodici F BiH mogu se izreći sljedeće zaštitne mjere:

- 1) udaljenje iz stana, kuće ili nekog drugog stambenog prostora i zabrana vraćanja u stan, kuću ili neki drugi stambeni prostor,
- 2) zabrana približavanja žrtvi nasilja,
- 3) zabrana uznemiravanja i uhođenja osobe izložene nasilju,
- 4) obavezan psihosocijalni tretman,
- 5) obavezno liječenje od ovisnosti i
- 6) privremeno lišavanje slobode i zadržavanje

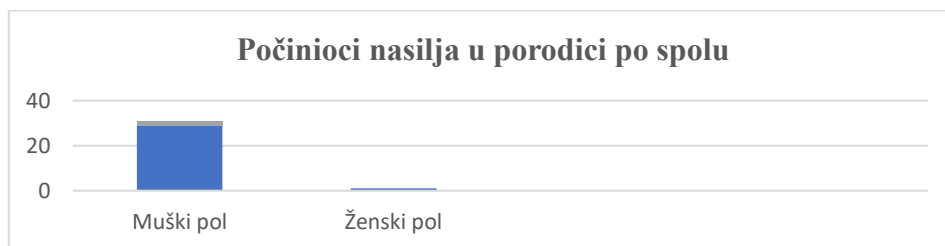
U toku 2020. godini Općinski sud u Velikoj Kladuši našoj Ustanovi je dostavio **30 rješenja** o izrečenim zaštitnim mjerama koji obuhvataju podnijete zahtjeve pred kraj kalendarske 2019. godine i u toku 2020. godine. Federalni ministar rada i socijalne politike donio je Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencije o izrečenim zaštitnim mjerama, osobama koje su štice zaštitnom mjerom i o nasilnim osobama kojima su izrečene zaštitne mjere („Službene novine Federacije BiH“, broj 95/13). Evidenciju koju vodi JU Centar za socijalni rad sačinjavaju dva obrasca i jedna knjiga evidencije.

Općinski sud u Velikoj Kladuši u toku 2020. godine izrekao je zaštitne mjere:

- Zabrana uznemiravanja osobe izložene nasilju.....**25**
- Zabrana uznemiravanja i približavanja osobi izloženoj nasilju.....**2**
- Zabrana približavanja osobi (žrtvi) nasilja u porodici.....**1**
- Zabrana pristupa oštećenom, objektu ili mjestu izvršenja prekršaja..... **2**

Od 30. dostavljenih rješenja Općinskog suda počinioca je bilo 30. a žrtava 37. jer je bilo djela nasilja gdje je u jednoj porodici nasilje pretrpjelo više članova jedne porodice. Ako zaštitna mjera nema efekata i nasilje se ponavlja ona se može se produžiti ili izmjenjeni u drugu. Zaštitne mjere se izriču od tri mjeseca do jedne godine.

Od 30. počinioca nasilja u porodici kojima su izrečene zaštitne mjere Općinskog suda u Velikoj Kladuši u toku kalendarske 2020. godine 29. počinioca su bili muškog spola i 1. osoba ženskog spola.



Grafikon br. 12 (Počinioci nasilja, spolna zastupljenost)

Radi osiguranja fizičke zaštite i ostvarivanja prava i interesa žrtve nasilja u porodici, bez straha i opasnosti po život, policija i JU Centar za socijalni rad dužni su, uz prethodni pristanak žrtve, privremeno zbrinuti žrtvu u Sigurnu kuću, drugu odgovarajuću instituciju ili kod druge porodice. Žrtva nasilja u porodici privremeno se zbrinjava u Sigurnu kuću na zahtjev policije ili JU Centar za socijalni rad Velika Kladuša u trajanju od šest mjeseci. Na zahtjev Sigurne kuće ovaj rok se može produžiti uz pismenu saglasnost nadležnog Organa starateljstva. U toku 2020. godine putem naše Ustanove smještena je u Sigurnu kuću u Bihacu, koja je u sklopu NVO „Žene sa Une“ jedna žena sa troje djece.

Četvrta policijska uprava, Policijska stanica Velika Kladuša dostavlja JU Centar za socijalni rad Velika Kladuša u okviru svog projekta „NASILJE U PORODICI“ Izvještaj o evidentiranim slučajevima nasilja u porodici jednom mjesечно, kao i zbirni tabelarni prikaz za cijelu kalendarsku godinu. Broj evidentiranih žrtava nasilja u porodici u toku 2019. godine iznosio je 51. a u toku kalendarske 2020. godine 55.

STAROSNA STRUKTURA ZLOSTAVLJANIH OSOBA	OBlici NASILJA PO SPOLNOJ STRUKTURI										UKUPNO	
	Fizičko nasilje		Emocionalno nasilje		Seksualno nasilje		Drugi oblici nasilja		Ukupno po spolu			
	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž		
0-3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4-7	1	-	-	1	-	-	1	1	2	1	3	
8-14	-	1	-	-	-	-	1	2	1	4	5	
15-18	-	2	-	1	-	1	-	1	-	5	5	
19-27	-	4	-	1	-	-	1	2	2	7	9	

28-45	1	14	2	1	-	-	1	1	3	16	19
PREKO 45	1	7	2	2	-	-	1	1	4	10	14
UKUPNO	3	28	4	6	-	1	5	8	12	43	55

Tabela br. 24 (Prikaz žrtava nasilja u porodici u 2020. godini po oblicima, spolu i starosnoj strukturi)

Broj evidentiranih žrtava nasilja u porodici u 2020. godini iznosi 55. Od toga 78,18% osoba ženskog spola trpjelo je nasilje u porodici i 21,82% osoba muškog spola.

6. Zaštita i postupanje sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku

Zakonom o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku F BiH utvrđuju se posebna pravila postupanja prema djeci koja su u sukobu sa zakonom, mlađim punoljetnim osobama i djeci koja su žrtve ili svjedoci prema kojima su dužni postupati sudovi, tužiteljstva, uključujući ovlaštene službene osobe, organe starateljstva, porodice, škole, institucije na svim nivoima društvene zajednice, kao i druge učesnike uključene u krivičnu proceduru.

Na zahtjev Policijske stanice ili druge institucije te kod svakog pokretanja postupka od strane Tužilaštva USK-a ili suda prema maloljetnicima sa područja naše općine, Centar za socijalni rad dostavlja socijalnu anamnezu i psihološku obradu ličnosti maloljetnika. U cilju boljeg informisanja JU Centar za socijalni rad pribavlja i mišljenje i izvještaj pedagoga ili druge službene osobe ukoliko maloljetna osoba pohađa školu. Predstavnik ove Ustanove obavezno prisustvuje na pripremnom ročištu, glavnoj raspravi i raspravi za izricanje odgojne mjere prema maloljetniku kao i saslušanju u Policijskoj stanici na poziv policijskog službenika. Socijalni radnik sa posebnim znanjima iz oblasti zaštite i postupanja sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku provodi postupak posredovanja ili medijacije po naredbi Tužioca. Socijalni radnik redovno prati i posjećuje porodicu u kojoj je maloljetniku dostavlja izvještaj Općinskom sudu.

Nesporna je činjenica da se maloljetne osobe u postupku pojavljuju u različitim ulogama (svjedok, oštećeni, osumnjičeni, izvršilac krivičnog djela) tako da je nekoliko socijalnih anamneza traženo jer su maloljetne osobe bile u svojstvu žrtve od strane druge osobe a ne počinioa krivičnog djela ili prekršaja. U toku 2020. godine uglavnom se radilo o maloljetnim osobama koje se prvi put pojavljuju u sukobu sa Zakonom, kojima su, u skladu s tom činjenicom, izrečene blaže mjere kao što su Policijsko upozorenje ili odgojna preporuka.

U toku 2020. godine traženo je 9 zahtjeva za izradu socijalne anamneze. Za svih 9 zahtjeva su blagovremeno dostavljeni socio-anamnestički podaci a socijalni radnik je redovno prisustvovao i na ročištima u Općinskom sudu kao i na saslušanju maloljetnih osoba u Policijskoj stanici Velika Kladuša. Obustavljen je postupak za 4 maloljetnika, a za 3 maloljetnika postupak još nije okončan. Tokom 2020. godine izrečene su 4 odgojne mjere, koja se odnose na počinjena djela u ranijem periodu, i to:

Izrečena odgojna mjera	Broj lica
Odgojno popravni dom	1
Sudski ukor	2
Pojačan nadzor od strane roditelja	1
UKUPNO:	4

Tabela 25. (Prikaz izrečenih mjera prema maloljetnim osobama)

Razlog ovako malog broja izrečenih odgojnih mjera u toku 2020. godine je što se sve češće u praksi počela primjena mjere Policijskog upozorenja od strane Policijske stanice, a za vođenje evidencije o izrečenom Policijskom upozorenju je zadužena Policijska stanica, te odgojnih preporuka od strane Kantonalnog Tužilaštva USK, čiju evidenciju vodi Kantonalno tužilaštvo USK. Izricanjem Policijskog upozorenja i odgojnih preporuka izbjegava se pokretanje postupka protiv maloljetnika što uveliko pomaže smanjenju troškova i vremena koji su potrebni za provođenje postupka a smatra se da će biti

dovoljne da djeluju i koriguju ponašanje maloljetnika. Obustava postupka i izricanje mjere Policijskog upozorenja ili neke odgojne preporuke podrazumjeva da su ispunjeni uslovi za primjenu istih a to su:

- Da maloljetnik priznaje krivično djelo,
- Da je priznanje dato slobodno i dobrovoljno,
- Da postoji dovoljno dokaza da je maloljetnik počinio krivično djelo,
- Da prema maloljetniku nije izricano policijsko upozorenje , odgojna preporuka ili neka druga krivična sankcija.

Najčešće krivično djelo koje su činili maloljetnici u toku 2020. godine prema zaprimljenim obavijestima je narušavanje javnog reda i mira, krivično djelo protiv sigurnosti javnog prometa, krađa i teška krađa, među ostalim počinjenim krivičnim djelima i prekršajima nalaze se, izvanbračna zajednica sa maloljetnom osobom, spolni odnos sa djetetom, silovanje u pokušaju, teška tjelesna ozljeda, nasilničko ponašanje, razbojništvo.

U 2020.godini imali smo i teško krivično djelo spolni odnošaj sa djetetom iz člana 213. Stav 3. sve u vezi sa članom 54. i 55. KZ FBiH, gdje je jednom malodobom licu izrečena zavodska mjera upućivanje u odgojno popravni dom koja će trajati dvije godine.

7. Učenici osnovnih škola koji ne pohađaju redovno nastavu

Na osnovu Zakona o osnovnom i općem srednjem odgoju i obrazovanju ("Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona" br. 5/04 i 7/10), a u skladu sa Protokolom o postupanju u slučaju napuštanja i nepohađanja nastave u Unsko-sanskom kantonu u suradnji sa školama i policijom JU Centar za socijalni rad Velika Kladuša radi na podizanju svijesti o zakonskoj obavezi obrazovanja, kao i o posljedicama nepohađanja ili neredovnog pohađanja nastave, pored toga izlazimo na teren gdje razgovaramo sa učenicima i roditeljima zbog sticanja uvida u porodične i druge prilike djeteta i obavljamo savjetodavni rad, također roditelje informišemo sa nadležnostima centra za socijalni rad za zaštitu prava i interesa njihove djece.

U 2020.godini zbog izbijanja i širenja pandemije COVID 19 škole nisu radile po ustaljenom programu, te se nastava odvijala najviše putem online servisa, mnoga djeca se nisu uklopila ili nisu bila u mogućnosti da prate nastavu na ovakav način, te je došlo do povećanja broja učenika koji nisu redovno pohađala nastavu, te je Centar za socijalni rad u više navrata intervenisao kod ovakvih slučajeva na zahtjev škole.

8. Djeca bez pratnje strani državljani

U posljednje 3 godine smo svjedoci ozbiljne migrantske krize koja je pogodila našu državu, nažalost ova kriza nije mimoišla ni općinu Velika Kladuša. Na području naše općine djeluje Privremeni prihvatni centar „Miral“ u kojem boravi veliki broj djece bez pratnje. Na zahtjev Službe za poslove sa strancima BiH, JU Centar za socijalni rad u saradnji sa humanitarnom organizacijom „Save the Children“ imenuje staratelje za poseban slučaj djeci bez pratnje koji su smješteni u PPC „Miral“. U toku 2020. godine JU Centar za socijalni rad je izdao 112 rješenja za staratelje za poseban slučaj kada je u pitanju ova kategorija.

X IZVJEŠTAJ O RADU UPRAVNOG ODBORA JU „CENTAR ZA SOCIJALNI RAD“ VELIKA KLADUŠA ZA 2020. GODINU

Aktuelni sastav Upravnog odbora, imenovan Rješenjem Općinskog načelnika Općine Velika Kladuša o imenovanju Upravnog odbora JU Centar za socijalni rad Velika Kladuša br. 02-05-2414/17 od 15.11.2017. godine, čine:

1. Šaćir Beha, predsjednik, ispred Osnivača – Općine Velika Kladuša,
2. Elmin Murtić, član, ispred Osnivača – Općine Velika Kladuša, i
3. Nermina Šemić, član, iz reda uposlenih u JU Centar za socijalni rad Velika Kladuša.

Upravni odbor JU „Centar za socijalni rad“ Velika Kladuša je organ upravljanja u JU „Centar za socijalni rad Velika Kladuša. Upravni odbor ima tri člana, od kojih se dva imenuju ispred Osnivača, a jedan član iz reda stručnih radnika Ustanove. Predsjednika i članove Upravnog odbora imenuje i razrješava na osnovu javnog oglasa Osnivač. Predsjednik i članovi Upravnog odbora imenuju se za period od 4 (četiri) godine i mogu biti ponovo imenovani.

Nadležnost Upravnog odbora kao organa upravljanja u Centru utvrđena je odredbama Zakona o ustanovama F BiH, Odluke o osnivanju JU Centar za socijalni rad Velika Kladuša te Pravila JU Centar za socijalni rad Velika Kladuša.

Upravni odbor je u toku kalendarske 2020. godine radio u okviru svojih nadležnosti i održao ukupno 6 redovnih sjednica.

Na svojim redovnim sjednicama upravni odbor je, između ostalog, razmatrao:

1. Prijedlog Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o visini privremenih, jednokratnih i drugih novčanih pomoći;
2. Prijedlog Odluke o raspisivanju Javnog oglasa za prijem radnika u radni odnos na neodređeno vrijeme na radno mjesto Stručni saradnik za poslove računovodstva i finansija;
3. Informaciju o provedenoj proceduri prijema u radni odnos na radno mjesto Stručni saradnik za poslove računovodstva i finansija;
4. Izvještaj o radu JU „Centar za socijalni rad Velika Kladuša za 2019. godinu sa izvještajem o radu Upravnog odbora;
5. Finansijski izvještaj JU „Centar za socijalni rad Velika Kladuša za 2019. godinu;
6. Program rada JU „Centar za socijalni rad“ Velika Kladuša za 2020. godinu;
7. Finansijski plan JU „Centar za socijalni rad“ Velika Kladuša za 2020. godinu.

XI ZAKLJUČAK

Izvještaja godina je po mnogo čemu bila specifična, kako na lokalnom, tako i na globalnom nivou. Zahtjevi građana su uveliko bili određeni i podređeni situaciji praćenoj pandemijom Covid 19.

JU Centar za socijalni rad Velika Kladuša je kontinuirano radila na pružanju svih oblika zaštite iz svoje nadležnosti građanima.

Na samom početku pandemije, posredstvom Općine Velika Kladuša obezbijedeno je 5000 platnenih maski koje su zaposleni ove Ustanove dijelili svim licima koja su se obraćala u prostorije Ustanove. Značaj ovakvog djelovanja ogleda se u činjenici da u vrijeme kada je sama pandemija otpočela na području naše općine nije bilo mogućnosti da se zaštitne maske kupe čak ni u apotekama, zbog nestašice istih.

Drugi dio godine obilježilo je uvođenje u pravo velikog broja korisnika prava na dječiji dodatak. Podneseno je ukupno 509 zahtjeva za ostvarivanje ovog prava i najveći broj podnesenih zahtjeva je pozitivno riješen. Ovako velik broj zahtjeva govori generalno o teškoj materijalnoj situaciji velikog broja naših građana. Podnosioci zahtjeva su lica koja nisu zaposlena, odnosno članovi porodice podnosioca ostvaruju minimalna novčana primanja. Kod ostvarivanja ovog prava zakon je isto ograničio imovinskim cenzusom prema kojem ukupna primanja članova domaćinstva podnosioca zahtjeva po članu porodice u 2020. godini ne prelaze iznos od 87,80 KM.

OBRADIVAČ

JU Centar za socijalni rad
Velika Kladuša

PREDLAGAČ

Općinski načelnik
Općine Velika Kladuša

Broj: 01-UO-04-440-1/2021
Velika Kladuša, 15.04.2021. godine

SADRŽAJ

I UVODNE ODREDBE	2
II LJUDSKI I OSTALI RESURSI	4
III RAD CENTRA U 2020. GODINI	6
IV SOCIJALNA ZAŠTITA	7
1. <i>Novčana i druga materijalna pomoć</i>	7
1.1. <i>Stalna novčana pomoć</i>	7
1.2. <i>Novčana naknada za pomoć i njegu od strane drugog lica</i>	9
1.3. <i>Druge materijalne pomoći</i>	9
1.3.1. <i>Privremena/izuzetna novčana pomoć</i>	10
1.3.2. <i>Jednokratna novčana pomoć</i>	10
1.3.3. <i>Subvencioniranje troškova dženaze/sahrane</i>	11
2. <i>Kućna njega i pomoć u kući</i>	11
3. <i>Osposobljavanje za život i rad</i>	11
4. <i>Lica sa invaliditetom</i>	12
5. <i>Smještaj punoljetnih lica u ustanovu socijalne zaštite</i>	13
6. <i>Smještaj maloljetnih lica u ustanovu socijalne zaštite</i>	14
V HRANITELJSTVO	16
VI ZAŠTITA CIVILNIH ŽRTAVA RATA	17
1. <i>Civilne žrtve rata</i>	18
2. <i>Posebna kategorija civilnih žrtava rata</i>	19
3. <i>Članovi porodice civilne žrtve rata</i>	20
VII ZAŠTITA PORODICE S DJECOM	21
1. <i>Prava žena/majki i drugih lica u radnom odnosu</i>	21
2. <i>Prava žena/majki koje nisu u radnom odnosu</i>	22
3. <i>Naknada za treće i svako naredno živorođeno dijete u USK za 2020. godinu</i>	22
4. <i>Dječiji dodatak</i>	23
VIII PORODIČNA ZAŠTITA	23
1. <i>Starateljstvo nad maloljetnim i punoljetnim licima</i>	24
2. <i>Posredovanje prije poketanja postupka za razvod braka</i>	24
3. <i>Usvojenje</i>	26
IX OSTALI OBLICI ZAŠTITE	26
1. <i>Zdravstveno osiguranje</i>	26
2. <i>Razvrstavanje djece i omladine ometene u prihofizičkom razvoju</i>	27
3. <i>Određivanje ličnog imena</i>	28
4. <i>Ostvarivanje alimentacionih zahtjeva BiH državljana prema inostranstvu</i>	28
5. <i>Nasilje u porodici</i>	29
6. <i>Zaštita i postupanje sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku</i>	31
7. <i>Učenici osnovnih škola koji ne pohađaju redovno nastavu</i>	32
8. <i>Djeca bez pratnje strani državljeni</i>	32
X IZVJEŠTAJ O RADU UPRAVNOG ODBORA JU „CENTAR ZA SOCIJALNI RAD“ VELIKA KLADUŠA ZA 2020. GODINU	33
XI ZAKLJUČAK	34
SADRŽAJ	35